

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – RUGPJŪTIS-AUGUST 12, 2021 • Vol. CXII NR. 63

Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-11-2021

Lietuva pasitiko vicečempionę

„Po visų kelionės peripetijų ir nuovargio, Vilniaus oro uoste mus pasitiko didelė grupė žurnalistų ir minia žmonių, – pasakojo „Draugo“ bendradarbė, su vyru nuvykusi į Lietuvą aplankyti artimųjų. – Supratome, kad laukia ne mūsų, bet jausmas keistokas.“ Pasirodo, kaip tik tuo metu į tėvynę sugrįžo penkiakovininkė Laura Asadauskaitė, Tokijo olimpinėse žaidynėse Lietuvai iškovojusi vienintelį medalį. Pasibaigusių žaidynių įdomybės – **8 psl.**

„Draugo“ redakcijoje apsilankė A. ir R. Urbonavičiai

Penktadienį, rugpjūčio 6 dieną, „Draugo“ redakcijoje apsilankė JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas Arvydas Urbonavičius ir jo žmona Raminta Urbonavičienė, JAV LB Krašto valdybos specialių projektų vicepirmininkė. Svečiai, kurių viešnagės Čikagoje darbotvarkė buvo labai intensyvi, redakcijoje praleido beveik porą valandų, nes tikrai buvo apie ką pasikalbėti.

Jie pasakojo apie artėjančią JAV LB XXIII Tarybos I sesiją ir jos metu vyksiančius JAV LB 70-mečiui skirtus šventinius renginius. Taip pat buvo aptarta, kaip pagerinti „Draugo“ bendradarbiavimą su JAV LB ir po visą Ameriką išsibarsčiusiais jos apylinkių nariais, kaip toliau palaikyti jau 112 metų sulaukusio laikraščio tęstinumą.

Šio susitikimo metu parengtus pokalbius su A. ir R. Urbonavičiais žadame spausdinti ateinančiuose laikraščio numeriuose.

Ateities lyderiams – turininga programa

Laura Smidt ir Simonas Bingelis – pirmieji jaunuoliai, kurie, laimėję Lietuvos Respublikos ambasadoriaus JAV fondo konkursą, stažavosi Lietuvoje.

– 5 psl.

Kai tarp šuns ir katės staiga atsiranda draugystė, tai reiškia ne ką kita, kaip sąjungą prieš virėją – Stefan Zweig

Lietuva nuo seno buvo tranzito šalis – tarsi stotelė tarp Rytų ir Vakarų, kurioje keliauninkai sustodavo poilsio, pasirinkdami miestą pagal savo kišenę arba pagal keliavimo motyvus, kurie kartais reikalaujavo ir mažiau į akis krentančių vietovių. Idant niekas nepastebėtų, nenusektų, nepagautų ar nenušautų. Arba kad nesugrąžintų atgal į ten, iš kur pa- bėgo.

Šiandien mūsų valstybės geografinė ir politinė padėtis keliaujančiųjų akimis nepasikeitė ir tarsi sugrąžino į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės (LDK) laikus, kai į mūsų žemes dėl įvairių aplinkybių atkeliavo skirtingų kultūrų, religijų, kalbų žmonės, ieškodami galimybių įsikurti arba tik sustoti, apsižvalgyti, pailsėti ir keliauti toliau. Dažniausiai Vakarų kryptimi. Ar Lietuva tik stotelė ar nauji namai?

Atsakymą į tokį klausimą aiškiai žino, nors dažniausiai atvirai nepasako žmonės, kurie šimtais kasdien ryžtasi nusikaltimui – nelegaliais būdais patekti į Lietuvą. Kryptis viena – iš Rytų į Vakarus, o tiksliau – iš Irako į ... ne, ne į Lietuvą, o į Vokietiją arba kitas, turtingesnes už mus šalis. Tačiau tuo netiki lietuviai, akis į akį susidūrę su tūkstančiais migrantų, priverstų sustoti Lietuvoje anaipol ne dienai kitai, bet mėnesiui, keliems mėnesiams, o gal ir dar ilgiau, tol, kol galiausiai išgirs atsakingų tarnybų verdiktą – galite būti laisvi.

Tik nebūtinai laisvi keliauti išsvajota Vakarų kryptimi, bet laisvi grįžti ten, iš kur norėjo ištrūkti. Migrantų tema nustelbė aistras dėl partnerystės įstatymo, Stambulo konvencijos, net pandemijos klausimą nustūmė į viešų ir privačių diskusijų pakraščius. Jeigu Vakarų Europos šalyse kyla protestai ir demonstracijos dėl apribojimų nepasiskiepijusiesiems, tai Lietuvoje protestuojama prieš migrantų stovyklų steigimą pasienio su Baltarusija miesteliuose.

Prieštaraujančiųjų argumentai kuo įvairiausi, tačiau pagrindinis – nesaugumo jausmas, susidūrus su kitos kultūros, kitos – islamo religijos asmenimis, kurių dauguma yra jauni vyrai. Vyrai, puikiai išmanantys tarptautinę teisę ir apeliuojantys į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, pagal kurią „kiekvienas turi teisę laisvai judėti ir teisę pasirinkti gyvenamąją vietą kiekvienos valstybės teritorijoje“, „ieškoti prieglobsčio nuo persekiojimo ir juo naudotis“ ir „kiekvienas, kad ir kur būtų, turi teisę būti pripažintas teisiniu santykių subjektu“.

Išdrįsę peržengti svetimos valstybės sieną, prieš tai savo noru sumokėję apčiuopiamą sumą „turizmo“ agentūroms už tokios kelionės išlaidas, „praradę“ pasus (kaip be jų galėjo skirsti lėktuvu?), šie vyrai taip pat drąsiai gali reikalauti norimo maisto (bulvės, sako, neskanu, geriau ryžiai, bananai irgi nelabai, geriau obuoliai, ir cukraus į arbatą norisi daugiau, batonas labai gerai, bet miegoti šaltoka...), tuo sukeldami skurstančių Lietuvos gyventojų pasipiktinimą, kurie dėkoja ir tenkinasi Maisto banko siūloma parama – čia produktų nepasirinksi, džiaugiesi tuo, ką radęs...

Šie vyrai, dykinėdami savaitėmis ir kartkartėmis susiburdami prie tvoros su išmaniaisiais tele-

Stotelė ar nauji namai?

JŪRATĖ KUODYTĖ

fonais ir filmuodami savo tikrai nekomfortiškas gyvenimo sąlygas, kelia įtampą vietiniams mažų, ramų pasienio miestelių gyventojams: o jeigu sugalvos pabėgti iš saugomos stovyklos ir pradės plėsti namus? O jeigu reikalaus pinigų ar maisto? O jeigu pasiliks Lietuvoje, tai atims ir taip trūkstamas darbo vietas iš pačių vietinių?

Alyvos į ugnį šliūkšteli ir nevyriausybinės organizacijos, išreiškusios susirūpinimą dėl nepakankamai gerų gyvenimo sąlygų migrantams ir jų judėjimo laisvės suvaržymo. Staiga pamiršome, kad esame Europos Sąjungos valstybė su visomis iš to plaukiančiomis pasekmėmis, taip pat ir su prievole priimti pabėgėlius, kaip ir su prievole saugoti ne tik savo, bet kartu ir Europos Sąjungos sieną, laikantis visų įstatymų, taip pat ir paisant žmogaus teisių deklaracijos principų. Ir kaip čia neprisiminsi pasaulį pašiurpinusios nuotraukos su vaiko kūneliu, kurį bangos išmetė Lampedūzoje, pirmosiomis masinio migrantų antplūdžio į Europą dienomis!

Galbūt ir kyla klausimų, kodėl iki Lietuvos per Baltarusijos sieną atkeliauja nėsčios Irako moterys su mažamečiais vaikais ir kodėl jos keliauja be savo vyrų? Tačiau pirmiausia jas reikia pamaitinti, suteikti stogą virš galvos, galbūt nuvežti į ligoninę, kaip anądien vieną vaiką. Nes iš tiesų Lietuvoje ne taip šilta kaip Irake, o naktį įstrigti miške tarp Baltarusijos ir Lietuvos sienos,

kai viena pusė praleido, o kita neturi teisės įleisti, šie žmonės tikrai nesitikėjo, nes „turizmo“ agentūra apie tokio nuotykių tikimybę jų neperspėjo. Situacija pasikeitė, nes pasieniečiai gavo Lietuvos vyriausybės nurodymą nebeįsiliesti į Lietuvos teritoriją migrantų, tačiau moteriai su vaiku pasisekė, nes ją pastebėjo pasienietis.

Panašiai kaip tą evangelijos svetimą, kuri, apvogtą ir sužeistą plėšikų, pakėlė ir kuriuo pasirūpino gailėstingasis samarietis. Vaikas buvo sušalęs, todėl ligoninėje medikai juo pasirūpino. Moterys su vaikais ir toliau neliks už borto – jais mūsų valstybė pasirūpins, suteikdama galimybę grįžti į gimtinę. Kai kurie, tiesa, mažuma, renkasi grįžti į Iraką, bet ne įstrigti keistoje šalyje, kur jų vaikus jau ketinama mokyti lietuvių kalbos, siekiama integruoti į mokyklas, užtikrinant jiems teisę į mokslą. Bet jeigu Lietuva tik stotelė? Tačiau galbūt kaip tik stotelėse ir reikalingi gailėstingieji samariečiai.

Svarbų apdovanojimą atsiėmė asmeniškai

Viešėdamas Lietuvoje Gettysburgh universiteto profesorius, žinomas bendruomenininkas Rimvydas Baltaduonis savaitės pradžioje apsilankė ir Prezidentūroje, kur iš Lietuvos vadovo Gitano Nausėdos rankų priėmė jam skirtą valstybinį apdovanojimą – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžių.

Valstybiniai apdovanojimai, kurie paprastai skelbiami liepos 6-ąją, Lietuvos Valstybės, Mindaugo karūnavimo dieną, šiemet skirti keturiems JAV gyvenantiems lietuviams: politikui John M. Shimkus, „Draugo“ leidėjų tarybos nariui dr. Jonui Daugirdui, Columbia universiteto profesoriumi, lietuvių studentų rėmėjui Rimui Vaičiūčiui ir ekonomikos profesoriumi, projekto *pilietybė.lt* bendrakūrėjui R. Baltaduoniui.

„Man šis valstybinis apdovanojimas yra labai ypatingas, nes jis įvertina ir parodo valstybės dėmesį veiklai, kurią dariau ne vienas, kuri apjungia labai daug žmonių. Tas yra labai svarbu, nes valstybė parodo, kad jai rūpi ypatingas diasporos išitraukimas į valstybės kūrimą, tolesnio kles-

tėjimo stiprinimą. Todėl labai džiaugiuosi, kad tas kelias, kuris atvedė mane iki šio posūkio, yra matomas.

Iš tikrųjų tai yra kelias, procesas laike, kur galo nėra. Ir kuo toliau, tuo labiau suvoki, kad tai yra brandos, savęs pažinimo kelias, kuriame sutinki labai daug žmonių. Tad ačiū jums visiems, kad esate kelyje, pilietiškumo kelyje, brandos kelyje, kuris tiki Lietuvą“, – gavęs apdovanojimą mintimis dalijosi R. Baltaduonis.

„Draugo“ inf.

R. Baltaduonis ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi priėmė iš prezidento G. Nausėdos rankų. LR Prezidentūros nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanada – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanada – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –

skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –

Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

El. svetainė –

Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Autorių nuomonė nebūtinai sutampa
su leidėjų ir redakcijos nuomone.

DRAUGAS INTERNETE – www.draugas.org

Tai lemiamą gėrio ir blogio kovą. Dar kiti armagedoną supranta kaip pasaulio pabaigą, įvykį, kurio metu žūsta visa žmonija ar net Visata. Perkeltine prasme gali reikšti įvykį, kuris sukrečia visuomenės ar žmonijos gyvenimą, dėl ko staiga keičiasi gyvenimo būdas, pasaulėžiūra ir pan. Biblija aprašo Armagedono įvykį – galutinę kovą tarp Dievo ir Šėtono.

Galima sakyti, kad praėjusią savaitę Lietuvoje mes jautėmės išgyveną armagedoną – per sieną su Baltarusija ėjo ir ėjo šimtai migrantų (jų jau buvo susirinkę iki 4 tūkst.), o Baltarusijos diktatoriaus propaganda toliau Rytuose platino žinią, kad kelias į Europą per Baltarusiją yra laisvas, tik duokit keletą tūkstančių dolerių, ir jūs jau Vokietijoje... Irako avialinijos paskelbė didinančios skrydžių

Armagedonas

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

migrantų, jiems nurodant, kad per Lietuvos sieną nelegaliai eiti negalima ir jie paraginti kreiptis į oficialius perėjimo punktus arba Lietuvos ambasadą Baltarusijoje (kol kas šiuose punktuose nė vienas jų nepasirodė, nes tie žmonės neturi dokumentų, juos sunaikino Baltarusijos pareigūnai). Ir taip per keletą naktų buvo sulaukyta netoli tūkstančio migrantų. Bet dėl to įtampa nesumažėjo, nes Aliaksandras Lukašenka visai išprotėjo. Jis paliepė savo pavaldiniams,

Putinas prieš penketą metų įsivėlė į Sirijos konfliktą ir pasiuntė savo lėktuvus bei karo samdinius ne tam, kad apgintų tenykštį diktatorių, o tam, kad ten prasidėtų karas ir sirai, bėgdami nuo karo, užtvindytų Europą (prie ko reikšmingai prisidėjo, ir tai buvo jo kerštas Europai). Pietinės Europos valstybės skaudžiai kentėjo nuo migrantų antpuolio, kaip šiandien kenčia Lietuva. Nors Putinas

gali jaustis laimėjęs, kad apsunks Europos gyvenimą, bet per keletą metų Europa su tuo susitvarkė. Atrodo, kad turėdama skaudžios patirties ES susitvarkys ir ties mūsų siena (nors dabar migrantų, kurie blaškosi Baltarusijoje, padaugėjo prie Latvijos ir Lenkijos sienų). Štai po keleto dienų, kai buvo paskelbta, kad lėktuvai iš Irako skraidys dažniau, įvyko atvirkščiai – Europos Komisijos ambasadorius Irake Lietuvos užsienio reikalų ministrui pranešė, kad galimai vienu avialinijų lėktuvų skrydžiai iš Irako stabdomi dešimčiai dienų, o jau kitą dieną Lietuvą pasiekė oficiali žinia, kad visi lėktuvų reisai iš Irako į Minską stabdomi neribotam laikui. Be to, Irako užsienio reikalų ministerija paskelbė oficialų kreipimąsi į savo žmones, kad jie nepasitikėtų Baltarusijos propaganda, nes tai prekyba žmonėmis. Taigi netiesiogiai Lukašenka buvo įvardintas kaip prekyba žmonėmis organizatorius.

Šią sudėtingą situaciją, žinoma, išsprendė ne viena Lietuva. Greičiausiai reikšmingai prisidėjo ir ES struktūros, nes ES turi daugiau poveikio priemonių. Ir dabar Irako lėktuvai atskrenda į Minską ne tam, kad „turistus“ atvežtų (jie atskrenda tušti), o kad pargabentų apgautus žmones namo. O, pvz., praėjusio sekmadienio

naktį Lietuvos pasieniečiai į Lietuvą nepraleido jau ne šimtų, o tik 80 migrantų (tai reiškia, kad prie sienos jų mažėja) ir nė vienas sienos neperėjo. Tai teikia vilčių, bet kai kas, taip pat ir žmogaus teisių gynėjai, gąsdina, kad neišleisdama migrantų Lietuva pažeidžia žmogaus teises. Seimo nacionalinio saugumo komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas į tai replikuoja: žmogaus teisių gynėjai neturėtų prisidėti prie prekybos žmonėmis. Taigi situacija nėra vienareikšmė, ir Lietuvoje bei kitur ES jau kyla kalbų, kad reiktų peržiūrėti ES veikiančius migracijos įstatymus, kurie kenkia pačiai ES.

Politinės svarstyklės

Tuo tarpu Seimo nariai Petras Gražulis ir Nacionalinio saugumo bei gynybos komiteto pirmininko pavaduotojas Dainius Gaižauskas ragina tartis su Lukašenka (ką prieš kelias dienas buvo siūlęs pats diktatorius: esą jis gali mums padėti stabdyti migrantus, bet ne dykai; reikia suprasti, kad Lukašenką jau krečia sankcijų baimė ir jis norėtų „tartis“...). O ES užsienio politikos vadovas Josep Borrell sekmadienį pareiškė, kad ES yra pasiruošusi svarstyti papildomas sankcijas šiam režimui, kuris aiškiai negerbia tarptautinių įsipareigojimų, turėdamas mintyje nuturdytą iš Atėnų į Vilnių skridusį „Ryanair“ lėktuvą ir politiniais tikslais išnaudojamus migrantus.

Kadangi Baltarusijoje prasideda karinės pratybos, kuriose dalyvaus 2500 rusų karių, nusiraminti dar anksti.

Vis daugiau nelegalių migrantų Lietuva grąžina atgal.

VSAT nuotraukos

skaičių... sklido kalbos, kad diktatorius tariasi su naujomis Rytų valstybėmis dėl „turistinių“ vizų... Šimtai svetimų žmonių, per naktį kirtusių Lietuvos sieną, iš kurių daugiausiai jauni vyrai, asocijavosi jeigu ne su teroristais, tai jau tikrai su fanatikais musulmonais, kurie ateis ir mus sunaikins. O stovyklose migrantai maištavo, reikalaujanti laisvės ir geresnių gyvenimo sąlygų, boikotavo maisto davinius ir protesto vardan netgi tuštinosi į termosus, kuriuose jiems buvo teikiamas maistas. Įtampa didino lenkiškų savivaldybių žmonės palei Baltarusijos sieną, blokuodami vietas, kur buvo ketinama migrantus apgyvendinti. Jiems talkino iš visos Lietuvos suvažiavę vadinamieji „šeimų gynėjai“, kurie kovoja su netradicinės lytinės orientacijos žmonėmis.

O kur dar greitėjančiu tempu besivystanti nauja COVID-19 pandemijos banga ir nenorinčių skiepytis protestai...

Stebint situaciją ėmė beviltiškumo jausmas, padėtis atrodė be išeities. Baimės akys ir taip didelės, o dar atsirasdavo mėgėjų pagąsdinti, ir tau atrodavo, kad atėjo pasaulio pabaiga. Tuo labiau, kad opoziciniai politikai ar net atviri konservatorių priešrinkininkai ne tik kad nedavė valdžiai ramiai spręsti problemų, atvirkščiai – vienetais ir frakcijomis talžė kalbinimais, kad valdžia su situacija nesutvarko, kad reikia atsistatydinti premjeriui ir vidaus bei užsienio reikalų ministrams. Buvo tyčiojama iš užsienio reikalų ministro Gabrieliaus Landsbergio, kad po jo nuvykimo į Iraką tartis, kaip stabdyti prekybą žmonėmis, buvo paskelbta, kad skrydžių skaičius į Minską didinamas...

Šiandien apie tų dienų savijautą jau galima kalbėti su palengvėjimu, nors, žinoma, nežinia, ką dar gali sugalvoti išprotėjęs diktatorius kaimynystėje, įpuolęs į savo paties pinkles. Operatyviai į Lietuvą atvyko Europos Komisijos vidaus reikalų komisarė Ylva Johansson, kuri situaciją įvertino taip pat, kaip Lietuvos valdžia – kad tai Baltarusijos diktatoriaus surengta hibridinė ataka, keršijant Europos Sąjungai (ES) už paskelbtas sankcijas dėl jo įvykdyto Europos avialinijų lėktuvo užgrobimo. Ir kaip tik tuomet ES sienų apsaugos tarnyba, kurios misija jau dirbo Lietuvoje, užfiksavo vaizdą, kaip migrantų koloną Baltarusijoje prie Lietuvos sienos lydi automobilis, koku važinėja Baltarusijos sienos apsaugos valdininkai. Tą pačią dieną Lietuvos vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė pasirašė įsakymą ne teisėtai kirtusius sieną grąžinti atgal į Baltarusiją. Greičiausiai šią mintį pakišo pati viešnia arba bent tai su ja buvo suderinta pritaikant Graikijos patirtį. Tą pačią naktį buvo sustabdyta daugiau kaip 200

ir tai buvo filmuota bei transliuota per oficialius valstybinius kanalus, neleisti migrantams grįžti į Baltarusijos teritoriją ir apkaltino Lietuvą, kad migrantus į Baltarusiją siunčianti būtent Lietuva (nors pats prieš kelias dienas buvo pareiškęs, kad užtvindys Lietuvą migrantais ir ją sužlugdys). Po to prie Lietuvos sienos baltarusiai pasieniečiai ėmė šaudyti į orą, grasindami migrantams ir jėga stumdami juos per Lietuvos sieną.

Situacija suvaldyta?

Nuo Baltarusijos revoliucijos pradžios praėjusių metų vasarą (šiomis dienomis kaip tik sukanka metai) įpratau sekti rusiškus „YouTube“ kanalus ir matau, kaip dešimtys rusų ir baltarusių tinklaraštininkų dirba su Lietuva, demaskuodami diktatoriaus Lukašenkos kėslus. Jie ne tik platina Lietuvos oficialiąją informaciją apie įvykius prie Baltarusijos-Lietuvos sienos, bet ir patys renka žinias. Pvz., buvo užfiksuota mergina, kuri išlaipina migrantus iš mikroautobuso ir angliškai nurodo, į kurią pusę yra Lietuvos siena. Blogeris prašo savo sekėjų atpažinti šią ypatą ir pažada paskelbti jos pavardę, kaip užsiimančią prekybą žmonėmis. Kito tinklaraštininko video buvo pavadintas: „Lukašenka Baltarusiją pavertė banditine valstybe“. Dar vienas paaiškino, kad Lukašenka nėra pionierius šioje srityje – jis migrantus, kurių nelaiko žmonėmis (jis net savų nelaiko žmonėmis), pavertė hibridiniu ginklu įkvėptas Rusijos prezidento Vladimiro Putino. Jo nuomone,

TELKINIAI

M. Čyvaitė. „Jaučiuosi skolinga Lietuvai“

Šiandien, ketvirtadienį, rugpjūčio 12 d., iš Lemonto į Pietų Illinois išvyksta ekspedicijos „Šaknys“ dalyviai – Marijos Čyvaitės vadovaujamos JAV lietuvių jaunimo sąjungos narių grupė. Apie šį projektą **Marija Čyvaitė** pasakojo ir Lietuvos žurnalistams.

Marija sako, kad tai gražus sutapimas – kai Lietuvoje baigėsi projektas „Misija Sibiras“, kuriame ji yra dalyvavusi, Amerikoje pradeda naujas, ne mažiau reikšmingas. Rugpjūčio 12–16 d. vyks ekspedicija Pietų Illinois, kur buvo apsiestoje pirmieji išeiviai iš Lietuvos, dirbę kasyklose. Trylika žygeivių tvarkys apleistus Lietuvos išeivių kapus, statys paminklą, žyminti, kad tai lietuvių kapinės. Pasak M. Čyvaitės, planuojama ekspediciją kasmet rengti vis kitoje JAV vietoje, nes lietuvių kapinių galima atrasti net ir ten, kur lietuvių bendruomenių šiandien nebėra.

Projekto dalyviai domėsis lietuvišku paveldu, JAV lietuvių bendruomenės istorija (kaip buvo kuriamos bendruomenės, kitos lietuviškos organizacijos, kaip įvairiais laikotarpiais vyko emigracija). Tai padės jaunimui suvokti lietuvišką tapatybę, skatins saugoti išeivijos istoriją, kurią rašo ir lietuviškos kapinės. Prieš ekspediciją vyko intensyvus pasiruošimo etapas, projekto dalyviai susipažino su medžiaga apie Pietų Illinois gyvenusius ir dirbusius JAV lietuvius.

„Jeigu nebūčiau pati dalyvavusi projekte ‘Misija Sibiras’, tai turbūt nebūčiau sugalvojusi prisidėti prie šio projekto organizavimo. 2019 m. rudenį, kai grįžau po vasaros ekspedicijos Sibire, į stovyklą ‘Dainava’ atvyko Vilius Žalpins ir skaitė paskaitą apie lietuvių kapines Amerikoje. Tuomet ir pradėjome kalbėtis apie galimybę surengti panašų projektą Amerikoje”, – Bernardinai.lt pasakojo M. Čyvaitė.

Ją dalyvauti „Misija Sibiras“ projekte labiausiai motyvavo „istorijos išsaugojimo“ sąvoka. „Išeivijoje visi dipukų anūakai žino savo senelių istorijas, kaip jie paliko Lietuvą ir bėgo per Vokietiją, kaip jie sukūrė bendruomenę ir su kokiais iššūkiais susidūrė... Bet kiek nedaug mes, išeivijos lietuviai, žinome apie tremtinių istoriją!”, – sakė ji.

Ekspedicijos patirtis pakeitė Marijos gyvenimą – ji pagerino lietuvių kalbą (sako, kad „Misija Sibiras“ pralaužė „kalbos ledus“), projekte įgytos žinios ir patirtis suteikė galimybę vėliau dalyvauti susitikimuose su JAV ir Kanados išeivijos lietuviais ir dailintis tuo, ką sužinojo ekspedicijoje. Tai buvo puiki galimybė susipažinti su išeivijos lietuviais. „Supratau, kad pilietiškam galima būti ne tik dalyvaujant Lietuvos švenčių minėjimuose, yra įvairių būdų, kaip gyvai prisidėti prie Lietuvos istorijos ir kultūros išsaugojimo”, – teigia Marija.

JAV Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė M. Čyvaitė sako laisvalaikio neturinti daug. Šiuo metu ji ruošiasi laisvųjų menų, etikos ir lyderystės magistrantūros studijoms Čikagos universitete ir dalyvauja JAV Lietuvių Bendruomenės, Jaunimo sąjungos, ateitininkų veikloje. Be kita ko, artimiausiuose Marijos planuose ir – gyvenimas Lietuvoje. Baigusi magistrantūros studijas, mergina planuoja čia apsistoti ilgesniam laikui. „Lietuvoje esu buvusi tik keturis kartus. Norėčiau joje gyventi kaip pilietė, ne tik kaip turistė ar pusseserė iš Amerikos, kai aplankau savo giminaičius”, – teigia ji.

Kai ji sako, kad nori grįžti į Lietuvą arba jai svarbu dalyvauti lietuviškoje veikloje, išsaugoti lietuvių kultūrą, kalbą, lietuvių, žmonės stebisi – kodėl jai to reikia? Jos atsakymas būna: „Jaučiuosi skolinga Lietuvai”. Pasak jos, dalyvavimas Lietuvių Bendruomenės veikloje jai padėjo susiformuoti kaip asmenybei. Kuo daugiau ji domisi Lietuva ir savo šeimos istorija, kuo daugiau išmoksta lietuvių kalbos ar susipažįsta su Lietuvos kultūra, tuo labiau ji nori visa tai išsaugoti ir perduoti ateities kartoms. Tam, kad šios ją džiuginančios gėrybės atrastų kelią ir į kitų jaunų žmonių širdis ir lygiai taip pat uždegtų

Marija Čyvaitė Costa Ricoje

meile Lietuvai ir troškimu veikti jos naudai, kaip ir ją pačią.

Marija pasakoja, kad vaikystėje Lietuvą ji išvaizdavo kaip šalį, kurios pajūris yra nusėtas gintaru, o tautiniai rūbai – kasdien lietuvių apranga. Lietuvoje pirmą kartą ji apsilankė būdama 18 metų. „Tai buvo mano pirma patirtis ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje. Nustebau, kaip gražiai žmonės rengiasi, ypač mieste. Taip pat pastebėjau, kad žmonės čia santūresni”. Ji taip pat pastebėjo, kad Lietuvoje gyvenantys lietuviai kartais atrodo visai kitokie ir suprato, kad yra ne lietuvė, bet Amerikos lietuvė, taigi ne vietinė. O ir aplinkiniai ją iš šypsenos ir aprangos atpažįsta kaip amerikietę. O Amerikoje ji neretai sulaukia pastebėjimų iš draugų, kad kai kurie

jos įpročiai – pvz., pusryčių pasirinkimas arba po vakarienės geriama kava – visai nėra amerikietiški, nors ji gimė ir augo Amerikoje.

Amerikoje Marijai netrūksta lietuviško maisto, jo čia ne ką mažiau negu Lietuvos prekybos centruose. Amerikoje jai trūksta to, ką galima lengvai rasti Lietuvoje – pvz., savaitgalis kaime be mobilaus telefono. „Manau, kad tik būdama Lietuvoje galiu atrasti tokią vidinę ramybę, kurios nesu jautusi būdama Amerikoje”, – teigia pašnekovė, kuri Lietuvą norėtų vadinti savo namais, nors čia jaučiasi kaip turistė. Lietuvoje ji norėtų matyti ir daugiau tolerancijos, nes yra sulaukusi komentarų, kad išeivijos lietuviai nėra tikri lietuviai.

Parengta pagal Bernardinai.lt

Lituanistikos tyrimo centrui – dar viena dovana

Lituanistikos tyrimo centro komanda džiaugiasi dosnių tautiečių dovanomis. Neseniai dr. Mindaugas Vygantas (d.) ir jo draugas Rimas Damijonaitis centrui paaukojo skenerį, kuris pravers skaitmeninant centre sukauptus laikraščius, knygas, įvairius dokumentus.

Roberto Vito nuotr.

Lietuviški šokiai ...su kaukėmis

Pamokų akimirkos

LTŠI pirmininkė Violeta Fabianovich su savo vyru ir talkininku, „Grandies“ šokėju Eduardo Fabianovich.

Lauke – karšta, o viduje – dar karščiau! Praėjusį savaitgalį Pasaulio lietuvių centro Riškus salėje susirinę įvairių amžiaus grupių lietuviškų ansamblių šokėjai šlifavo būsimosios šokių šventės žingsnelius. Paprastai Lietuvos tautinių šokių instituto (LTŠI) Dainavoje rengiamus šokių mokytojų kursus šiemet dėl vis nėsibaigiančios pandemijos nutarta surengti Lemonte. Dalyvavo Los Angeles „LB Spindulio“, Madisono „Žaibo“, Čikagos „Spindulio“ bei „Grandies“ šokėjai, Washington, DC „Juostos“, Clevelando „Švyturio“, Minnesotos „Vėjo“, San Francisco „Tilto“, Madisono „Žaibo“, Omaha „Aušros“, Los Angeles „LB Spindulio“, Čikagos „Spindulio“, „Suktinio“ ir „Grandies“ vadovai – Vilija Kirvelaitienė, Kristina Sat-

kevičienė, Vanesa Kašeliionytė, Raminta Urbonavičienė, Gytis Joga ir kt. Dviejų dienų kursuose buvo patikslinti šeši šokiai, išmokyti 2019 m. šokių šventės kursuose, kad sugrįžę namo mokytojai galėtų prisiminti šiuos šokius su savo ansambliciais. XVI Šokių šventės meno vadovui Gintarui Grinkevičiui ir LTŠI pirmininkei Violetai Fabianovich talkino Tadas Varaneckas, Eglė Žukauskienė ir Indrė Bielskutė.

Šeiminkė Zita Šoliūnaitė-Kušeliauskienė šokėjams paruošė skanius lietuviškus valgius.

Beje, visi kursų dalyviai turėjo parodyti skiepėjimo liudijimą arba neigiamą Covid-19 testą ir dėvėti kaukes.

Šokių šventė Philadelphijoje įvyks 2022 m. liepos 3 dieną.

Iš k.: „Žaibo“ vadovė Nijolė Etwiler, šokėjas Chris McAttee, mokytoja ir būsimą grupės vadovė Žiema West bei „Spindulio“ vadovė Audra Lintakienė. Nijolės Etwiler „Facebook“ nuotr.

Ateities lyderiams – stažuotė Lietuvoje

Sveikiname iš stažuotės Lietuvoje grįžusius Lietuvių Fondo (LF) stipendininkus Laurą Smidt ir Simoną Bingelį. Stažuotė, kuri liepos 26–30 dienomis vyko Lietuvoje, jie atliko laimėję LF įsteigto Lietuvos Respublikos ambasadoriaus JAV fondo ateities lyderiams konkursą. Abu jaunuoliai yra ne tik pavyzdingi studentai, bet ir aktyviai dalyvauja JAV lietuvių jaunimo sąjungos ir bendruomenės veikloje.

Apibendrinami stažuotės savaitė, jaunuoliai teigė, kad ji ne tik praturtino jų supratimą apie Lietuvos politinę sistemą, šalies ateities viziją, bet ir įžiebė norą patiems aktyviai prisidėti prie modernios, sėkmingos Lietuvos kūrimo.

„Esu be galo dėkingas Lietuvių Fondui už viską, ką daro Amerikos lietuvių bendruomenei. Jūsų darbas yra labai svarbus mūsų bendruomenei ir neabejotinai padeda mums išlaikyti stiprias lietuviškas šaknis. Be jūsų ši praktika Lietuvoje nebūtų įmanoma. Noriu padėkoti jums už suteiktą galimybę mokytis iš žymiausių Lietuvos politikų lyderių. <...> Ši asmeninė patirtis buvo neįkainojama ir tai nebūtų buvę įmanoma be Lietuvių Fondo. Žinau, kad šioje stažuotėje įgytą informaciją panaudosiu savo karjeroje,“ – rašo padėkos laiške, atsiųs-

Iš k.: Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento direktorė Lina Žukauskaitė, Laura Smidt, buvęs LR ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas ir Simonas Bingelis.

Lauros Smidt ir Simono Bingelio susitikimas su LR Seimo nariu, buvusiu Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliojotuoju ambasadoriumi JAV ir Meksikai Žygimantu Pavilioniu (k.).

tame LF, S. Bingelis.

Laura Smidt laimėta stažuotė turėjo atlikti 2020 metais. Įsisiautėjus pandemijai, laikantis saugumo, stažuotė nebuvo suruošta. Labai džiugu, kad LR ambasada Washingtono nutarė Lauros 2020 m. laimėta stažuotė perkelti į 2021 m. ir suteikti Laurai galimybę ją atlikti.

„Stazuotė pranoko visus mano lūkesčius. Tai buvo savaitė kupina naujų išpūdžių, gausių susitikimų su Globalios Lietuvos departamento atstovais, Transatlantinio bendradarbiavimo ir saugumo departamento atstovais, LR Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisijos pirmininke Dalia Asanavičiūte, LR Seimo Europos reikalų komiteto pirmininke Radvile Morkūnaitė-Mikulėniene. Vyko daugybė pokalbių su įvairiais politikais bei Lietuvos politikų lyderiais.

Negaliu nepaminti ir apsilankymo Lietuvos diplomatinės širdyje – jos archyvuose! Na, o man, būsimai teisininkei, neišdildomą išpūdį paliko apsilankymas LR Konstituciniame Teisme, JAV ambasadoje, Užsienio reikalų ministerijoje. Teko tarsi pajusti, kaip iš tiesų veikia ir pulsuoja Lietuvos valstybė.

Be Jūsų nuolatinės paramos ir patriotinio indėlio tokia visapusiškai turtinga patirtis nebūtų įmanoma. Ačiū Jums, kad skatinate ir vis ieškote naujų iniciatyvų, kaip įtraukti užsienio lietuvių kilmės jaunimą į lietuvių puoselėjimo, tarptautinių santykių plėtos, draugystės ryšių

vystymo ir Lietuvos Respublikos vardo garsinimo veiklą.

Ši stažuotė man buvo vertinga ne tik pažintine, bet ir praktine, profesine prasme, o įgyta neįkainojama patirtis teigiamai atsilies visam gyvenimui, – savo laiške rašo L. Smidt.

Lietuvos Respublikos ambasadoriaus JAV fondas Lietuvių Fonde įsteigtas atkurtos Lietuvos valstybės šimtmečio proga ir yra skirtas JAV lietuviams, naujos kartos lyderiams. Prašymai šiai stažuotei išreiškiami paduodant prašymą LF stipendijai gauti, prašyme pažymint, kad norima dalyvauti konkurse.

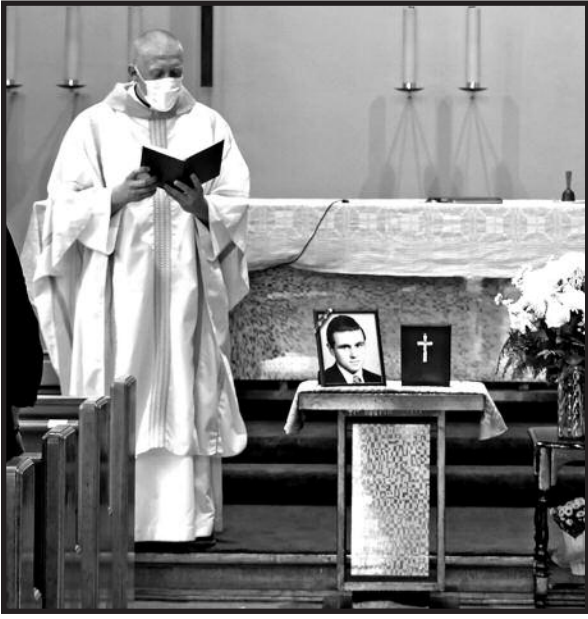
Kasmetines pažintines stažuotes Lietuvoje laureatams organizuoja ir finansuoja Užsienio reikalų ministerija, įgyvendindama „Globalios Lietuvos“ programą kartu su LR ambasada Washingtono. Pagrindinis fondo tikslas – ugdyti lietuvių kilmės profesionalus, kurie prisidėtų prie strateginio Lietuvos ir JAV ryšių stiprinimo.

LF inf.

Laura ir Simonas LR Seime.

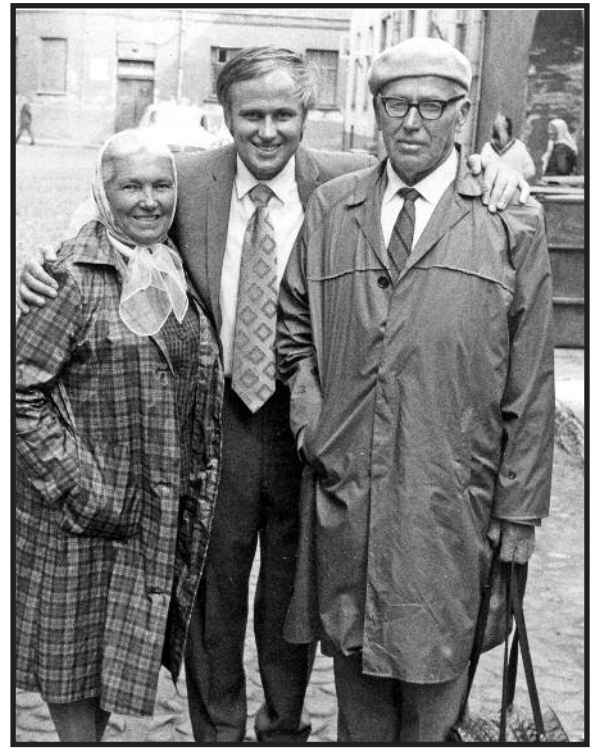
Atsisveikinome su a. a. Kornelijumi Jazbučiu

Gedulingas šv. Mišias už a. a. Kornelijaus Jazbučio sielą aukojo kun. Gediminas Keršys tėvų jėzuitų koplyčioje Jaunimo centre Čikagoje.

Kornelijus su sesute Gražina gimtajame Skuode, apie 1940 m.

Susitikimas su tėvais, Stefanija ir Kaziu Jazbučiais, Kaune. Apie 1972 m. K. Jazbučio asmeninio archyvo nuotraukos

RIMAS ČERNIUS

Liepos 31 d. Jėzuitų koplyčioje ir Jaunimo centro kavinėje vyko atsisveikinimas su neseniai mirusiu Čikagos lietuviams gerai pažįstamu poetu, socialiniu darbuotoju Kornelijumi Jazbučiu. Į atsisveikinimą iš Šveicarijos atvyko velionio sūnėnas daktaras Eric Xerxes Jensen. Būtent jis velionio palaiikus nuveš į Lietuvą, kur jie bus palaidoti šalia Kornelijaus tėvų. Gedulingas šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje atnašavo kunigas Gediminas Keršys. Savo pamoksle jis paminėjo velionio kūrybinį darbą, kuris išliks ir po jo mirties. Šv. Mišių skaitinius skaitė Aldona Zailskaitė. Po šv. Mišių šeimos ir artimųjų vardu Vida Kuprytė kvietė šv. Mišių dalyvius rinktis Jaunimo centro kavinėje, kur toliau bus tęsiamas a. a. Kornelijaus pagerbimas ir prisiminimas.

Jaukioje kavinėje buvo parengta K. Jazbučio gyvenimo nuotraukų parodėlė – nuo pat vaikystės ir jaunystės iki paskutiniųjų dienų. Keliose nuotraukose Kornelijus buvo nusifotografavęs su savo seserimi ir tėvais. Jazbučio tėvai buvo ištremti į Sibirą, o Kornelijus ir jo sesutė išvengė trėmimo. Jie karo metu pabėgo į Vokietiją, vėliau abu Raudonojo Kryžiaus dėka – buvo laikomi našlaičiais – sėkmingai pasiekė Ameriką. Tik vėliau jie sužinojo, jog tėvai nemirė Sibire – išliko gyvi ir grįžo į Lietuvą. Kornelijus, jau subrendęs vyras, savo tėvus Lietuvoje aplankė 1966 m., kada keliavimas į okupuotą Lietuvą buvo keblus ir rizikingas. Jaudinanti yra jo nuotrauka su tėvais po ilgos atskirties. Kitose nuotraukose į mus žiūri linksmas, juokauti ir su žmonėmis bendrauti mėgstantis žmogus. K. Jazbučio nuotraukų parodėlė sko-

Kempteno karo pabėgėlių stovykloje, Vokietijoje 1946 m. Karui baigiantis, Kornelijus ir sesutė Gražina išvyko iš Lietuvos, lydimi tetos Bronės ir jos vyro Kazio Gasparėnų.

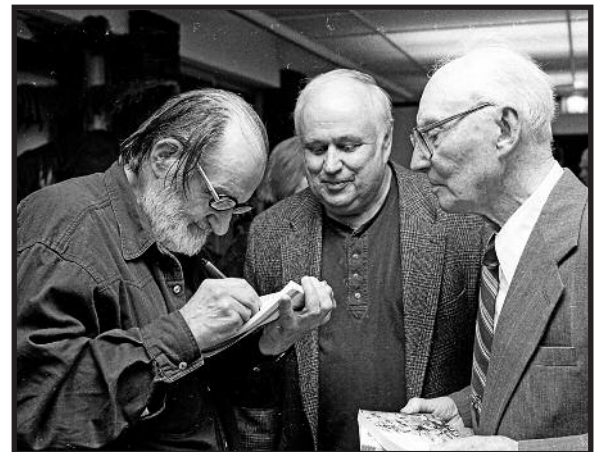

Tango šokio gerbėjas Kornelijus pasirodo Algimanto Kezio galerijoje, Stickney, Illinois. R. Požerskio nuotr.

ningai ir profesionaliai paruošė Jonas Kuprys.

Jaunimo centro kavinėje, kur pats Kornelijus dažnai mėgdavo užsukti, Vida Kuprytė ir Daiva Pėtersonaitė pasidalijo savo prisiminimais apie velionį. Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas kun. dr. Valdas Aušra apibūdino K. Jazbučio literatūrius pasiekimus, perskaitė du jo eilėrašius. Kunigas V. Aušra taip pat pabrėžė, kad Kornelijus daug metų dirbo socialiniu darbuotoju. Jam rūpėjo nuskriaustieji, gyvenimo sunkumų prislėgtieji. Tas jautrumas kitiems atsispindi ir jo poezijoje.

Atsisveikinimo dalyviai vaišinosi Audros Januškienės, „Bravo Bites“ savininkės, paruoštais užkandžiais. Vėlionio sūnėnas dr. Jensen visiems padėkojo už dalyvavimą ir jo dėdės Kornelijaus Jazbučio pagerbimą bei prisiminimą.

Trys poetai Čikagos Jaunimo centre 2001 m. Iš k.: Vytautas Bložė, Kornelijus Jazbutis ir Alfonsas Šešplaukis-Tyruolis. J. Kuprio nuotr.

AABS kūrybinių projektų stipendijos – ir dviems lietuviams

Baltiškų studijų puoselėjimo draugija „Association for the Advancement of Baltic Studies“ (AABS) šią liepą paskelbė kūrybinių projektų stipendijų laureatus. AABS draugijos kūrybinių projektų stipendijos pavadintos mecenatės Veltos Marijos Baumanis vardu – „Baumanis Grant“. Kanadoje gyvenanti architektė, baigusi savo karjerą, ypatingai dosnų palikimą skyrė AABS draugijai. Stipendijos kasmet teikiamos už kūrybinius projektus, puoselėjančius Baltijos kraštų studijas. Šiemet tarp penkių nugalėtojų yra du lietuviai: Ugnė Marija Andrijauskaitė ir Ignas Maldus.

Ugnė Marija Andrijauskaitė stipendiją laimėjo pasiūlusį projektą pavadintą „Pasienių žmonės“ (People of the Borderlands). Istorijos daktarė U. M. Andrijauskaitė daktaratą įsigijo Vytauto

Didžiojo universitete Kaune. Jos specializacija – Lietuvos XX a. socialinė, kultūrinė ir sakinė istorija. Disertacijoje ji nagrinėjo darbininkų sąjūdį tarpukario Lietuvoje. „Pasienių žmonių“ projekto kryptis – Lietuvos-Latvijos bei Latvijos-Estijos pasienių gyventojai. Tikslas – parodyti, kokie yra pasienyje gyvenančių žmonių tarpusavio santykiai ir kaip tie santykiai keitėsi laikui bėgant. U. M. Andrijauskaitė planuoja apklausti trijų Baltijos valstybių žmones, o jų pasakojimus papildyti fotografo Justino Stonkaus nuotraukomis.

Ignas Maldus (Maldžiūnas) stipendiją laimėjo, pasiūlęs projektą „WorkAndFun“ (Darbas ir laisvalaikio pramogos). Fotografas Maldus nori užfiksuoti ir aprašyti vietas, kuriose sovietmečiu žmonės susirinkdavo, kad ištrūktų iš

Ugnė Marija Andrijauskaitė

Ignas Maldus (Maldžiūnas)

sovietinės realybės. Čia jie linksminavosi, švėsdavo gimtadienius, įvairias sukaktis, pramogaudavo, stengdamiesi užmiršti savo kasdienybę. Daugelis tokių pastatų jau pranyko. Ignas Maldus stengiasi atrasti likusius ir meniškai juos užfiksuoti.

Meninės fotografijos atstovas I. Maldus baigė Vilniaus dailės akade-

miją. Yra Lietuvos fotografų sąjungos narys, suruošė 14 personalinių parodų. Savo nuotraukų objektus jis apšviečia įvairiomis spalvomis, tuo būdu sukurdamas ypatingą atmosferą.

Naudotasi AABS draugijos tinklalapiu: www.aabs-balticstudies.org.

Paruošė Rimas Černius

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA

Migrantai gražinami į Baltarusiją

Vilnius (BNS) – Praėjusią parą į šalį iš Baltarusijos nepateko nė vienas migrantas, gražinta – beveik 100, rodo Statistikos departamento ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) duomenys.

Anot statistikos, migrantai į Lietuvą nebeipatenka ketvirtą parą iš eilės.

Pasieniečių teigimu, gražinimai vykdyti Ignalinos, Švenčionių, Vilniaus, Varėnos, Šalčininkų rajonuose ir Druskininkų savivaldybėje.

Pasieniečiai skelbia apie Baltarusijos pusėje kelis sykius fiksuotus sraigtasparnio skrydžius, pagausėjusias baltarusių pasieniečių pajėgas, girdėtus keičiamą šūvių kaimyninės šalies gilumoje.

Prie valstybės sienos linijos artėjantys ar netoli jos Baltarusijos pusėje esantys migrantai išpėjami garso įrašais įvairiomis kalbomis.

Pasieniečiams ir jiems talkinantiesiems kariams praėjusią parą neteko panaudoti tarnybinių ginklų, specialiųjų priemonių ar fizinės prievartos veiksmų.

Patruliavimas toliau vykdomas sustiprintu režimu. Lietuvos pasieniečiai nuolat keičiasi aktualia informacija su kolegomis iš Lenkijos bei Latvijos sienos apsaugos žinybų.

Anot VSAT, neteisėtoms migracijos srautams kryptelėjo į šiaurę – per praėjusią parą Latvijoje sulaikyta beveik pusantro šimto asmenų. Lenkijoje – kiek daugiau nei pusšimtis.

Šiomet į Lietuvą per sieną su Baltarusija pateko per 4 tūkst. migrantų, daugelis jų yra iš Irako.

Lietuvos pareigūnai išaugusius migracijos srautus vadina Baltarusijos režimo hibridine agresija. Dėl to šalyje paskelbta ekstremali padėtis. Taip pat priimtas sprendimas apgręžti neteisėtai sieną bandančius kirsti asmenis, tai gerokai sumažino plūstančiųjų srautus.

Neteisėti migrantai.

LRT.lt nuotr.

Su NATO vadovu aptarė situaciją pasienyje

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Prezidentas Gitanas Nausėda telefonu kalbėjosi su NATO generaliniu sekretoriumi Jens Stoltenberg ir aptarė naujausią situaciją bei galimus Aljanso veiksmus atremiant hibridinę nelegalios migracijos ataką prie rytinės NATO sienos.

Šalies vadovas pažymėjo, kad Lietuvai atrandant būdų atremti Baltarusijos režimo vykdomą hibridinę ataką, šis dirbtinai sukurtą nelegalių migrantų srautą mėgina nukreipti ir į kitas NATO rytinio pakraščio valstybes.

G. Nausėda informavo NATO vadovą, kad Lietuva svarsto galimybę oficialiai kreiptis į Aljansą, prašydama atsisti į šalį NATO Kovos su hibridinėmis grėsmėmis paramos grupe.

NATO vadovas J. Stoltenberg patikino Lietuvos Prezidentą, kad Aljansas atidžiai stebi situaciją prie rytinės NATO sienos ir yra pasirengęs atitinkamai projektuoti atsako scenarijus ir skirti visas reikiamas priemones saugumui regione užtikrinti.

Savanoriškai išvykstantis užsienietis gaus pinigų

Vilnius (Mano vyriausybė) – Vidaus reikalų ministrė Agnė Bilotaitė pasirašė įsakymą dėl užsieniečių savanoriško grįžimo į kilmės šalį.

Siekiant efektyvesnio užsieniečių, neteisėtai kirtusių Lietuvos valstybės sieną, gražinimo į kilmės šalį, įsakymu trumpinami procedūriniai terminai, nustatyta paramos savanoriškai grįžti užsieniečiams teikimo tvarka.

Užsienietis bus informuojamas apie galimybę pateikti prašymą savanoriškai grįžti, o prašymą galės pateikti Migracijos departamento ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbuotojams. Užsieniečiui, kuris pageidauja savanoriškai grįžti į savo kilmės valstybę, bus įgyjami kelionės į užsienio valstybę bilietai ir išmokama vienkartinė 300 eurų pinigine išmoka.

Pažymėtina, kad lėšos, kurios būtų išleidžiamos priverstiniam gražinimui organizuoti ir sulaikytų migrantų išlaikymui, maitinimui, bylų nagrinėjimui, tapatybės nustatymui, palydai bei administraciniam aparatui, yra sutauptos. Migrantas turėdamas teisę į savanoriško grįžimo pagalbą gali grįžti namo netrukus po sprendimo priėmimo. Tuo tarpu priverstinis gražinimas gali trukti ne vieną mėnesį.

Galimybių pasą reikės atnaujinti kas 60 dienų

Vilnius (ELTA) – Nuo praėjusios savaitės įsigaliojęs 1 mėnesio Galimybių paso galiojimo terminas nuo šiol ilginamas iki 2 mėnesių. Vadinasi, Galimybių paso QR kodą nuo šiol reikalinga atnaujinti kas 60 dienų.

Galimybių pasą gali gauti asmenys gavę neigiamą Covid-19 testo rezultatą, pasiskiepiję ar persirgę šia liga.

Gegužės pabaigoje šalyje įsigaliojęs vadinamasis Galimybių pasas sudarė sąlygas jį turintiems asmenims taikyti švelnesnes karantino sąlygas. Per visą laikotarpį Galimybių pasą atsisiuntė daugiau kaip 700 tūkst. asmenų. Kartu su pakartotiniais atsisiuntimais bendras Galimybių paso atsisiuntimų skaičius viršija 2 milijonus.

Galimybių pasą galima atsisiųsti apsilankius puslapyje www.gpasas.lt ir patvirtinus savo tapatybę elektroninėmis priemonėmis (e. parašu ar e. bankininkyste). Tokių priemonių neturintiems ar jomis nesinaudojantiems Galimybių pasas išduodamas Registrų centro klientų aptarnavimo padaliniuose.

Kinija atšaukia konsultacijoms ambasadorių Vilniuje

Kinija dėl gilėjančių Lietuvos ryšių su Taivanu rugpjūčio 10 dieną konsultacijoms atšaukė ambasadorių Vilniuje. Ji taip pat ragina atšaukti Lietuvos ambasadorių Pekine.

Kinijos Užsienio reikalų ministerija teigia, kad tokį sprendimą paskatino siekis Lietuvoje atidaryti Taivano atstovybę.

„Neseniai Lietuvos valdžia, negerbdama kartotinių Kinijos pareiškimų dėl galimų pasekmių, paskelbė apie sprendimą leisti Taivanui savo vardu atidaryti „atstovybę“. Sprendimas išūliai pažeidžia Lietuvos ir Kinijos komunikatą dėl diplomatinių santykių užmezgimo ir kenkia Kinijos suverenitetui bei teritoriniam vientisumui“, – rašoma pranešime.

„Kinijos valdžia reiškia kategoriškai nepritarianti tokiam žingsniui. Kinija nusprendė atšaukti ambasadorių Lietuvoje ir reikalauja Lietuvos valdžios atšaukti savo ambasadorių Kinijoje“, – teigiama jame.

Kinija taip pat išpėja Lietuvą, kad „Kinijos Liaudies Respublika yra vienintelė teisėta valdžia, reprezentuojanti visą Kiniją“, todėl ji ragina Lietuvą atšaukti „neteisingą sprendimą“ bei imtis priemonių „žalai ištaisyti“.

„Lietuvos Užsienio reikalų ministerija apgailestauja dėl tokio Kinijos žingsnio ir dar kartą pabrėžia, kad, gerbdama vienos Kinijos principą, yra nusiteikusi plėtoti abipusiai naudingus ryšius su Taivanu, kaip ir daugelis kitų Europos Sąjungos ir pasaulio valstybių“, – teigiama URM pranešime.

Taivanas prieš kelias savaites pranešė apie atskirai nuo Kinijos Lietuvoje steigiamą atstovybę, kuri turėtų pradėti veikti dar šią vasarą. Lietuva taip pat turėtų atidaryti prekybos atstovybę Taivane.

Lietuvos URM anksčiau yra teigusi, kad Lietuva suinteresuota plėsti bendradarbiavimą su Taivanu įvairiose srityse, didžiausią dėmesį skiriant ekonominių ryšių plėtojimui ir kultūriniais mainams.

Tuo metu Taivano valdžios atstovai yra įvardinę Lietuvą kaip gerą šalies partnerę. Maždaug 23 mln. gyventojų turintį Taivaną, oficialiai vadinamą Kinijos Respublika, kaip šalį pripažįsta tik 15 kitų valstybių. Lietuvos tarp jų nėra.

Tačiau Taivanas faktiškai palaiko diplomatinius santykius su

dešimtimis valstybių per savo Taibėjaus atstovybes. Lietuvoje steigiamą atstovybę skiriasi tuo, kad turės Taivano pavadinimą.

Lietuva pastaruoju metu taip pat dovanojo Taivanui vakcinos nuo COVID-19, tai sulaukė teigiamos reakcijos iš vietos gyventojų.

Lietuva turi teisę užmegzti ekonominius santykius su Taivanu, sako užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis, reaguodamas į Kinijos sprendimą konsultacijoms atšaukti ambasadorių Vilniuje.

„Apgailestaujame dėl tokio Kinijos sprendimo. Esu įsitikinęs, kad Lietuva turi teisę užmegzti ekonominius ryšius tiek su Taivanu, tiek su kitomis regiono valstybėmis“, – sakė Lietuvos diplomatijos vadovas.

G. Landsbergio teigimu, Lietuva „diversifikuoja savo požiūrį į Indijos ir Ramiojo vandenyno regioną“. Jis pabrėžė, kad pernai įsteigta ambasada Australijoje, šį rudenį ji turėtų atsirasti ir Pietų Korėjoje, o kitais metais – Singapūre. „Tą ketiname daryti toliau“, – kalbėjo ministras.

Lietuvos diplomatijos vadovas akcentavo, kad šalis laikėsi, laikosi ir laikysis vienos Kinijos politikos.

Taivanas prieš kelias savaites pranešė apie atskirai nuo Kinijos Lietuvoje steigiamą atstovybę, kuri turėtų pradėti veikti dar šią vasarą. Lietuva taip pat turėtų atidaryti prekybos atstovybę Taivane.

Kinija siekia izoliuoti Taibėjų pasaulinėje arenoje ir vengia bet kokių atvejų vartoti žodį „Taivanas“, kad tai nesuteiktų salai tarptautinio legitimumo.

Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto (VU TSPMI) doc. Konstantinas Andrijauskas pabrėžia, kad Kinijos reakcijos buvo galima tikėtis, o ambasadorių, diplomatų atšaukimas yra dažna Pekino praktika, reiškiant nepasitenkinimą valstybių politika.

Lietuvos ir Kinijos santykių būklė, anot eksperto, pastaruosius 2 metus blogėja, o atskaitos taškas buvo 2019 m. rugpjūčio 23 d. incidentas Vilniaus Katedros aikštėje, kai grupė Kinijos valdžios rėmėjų įsivėlė į konfliktą su paramą Honkongui reiškusiais Lietuvos aktyvistais.

Lietuvos institucijos pareiškė, kad prie kontraukcijos organizavimo prisidėjo Kinijos ambasada Vilniuje, o kinų diplomatai „peržengė deramas ribas“. LRT Tyrimų skyrius nustatė, kad akcijoje dalyvavo ir Kinijos ambasadorius, gynybos atašė, jo pavaduotojas ir ambasados antroji sekretorė.

2019 m. rugpjūčio 23 d. prie Vilniaus Katedros vyko Honkongo palaikymo akcija.

Diena.lt nuotr.

Į konfliktą su akcijos dalyviais įsivėlė aukšti Kinijos ambasados Lietuvoje pareigūnai, siekė nutraukti renginį.

LRT nuotr.

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

L. Asadauskaitė sukūrė sidabrinį stebuklą

Ji tai padarė vėl – Laura Asadauskaitė-Zadneprovskienė Tokijo olimpinėse žaidynėse padovanojo Lietuvai pirmąjį ir vienintelį sidabro apdovanojimą! Šį laimikį sportininkė pridės prie 2012-aisiais Londone iškovojo aukso.

Tai, kas 2016 m. Rio de Janeiro olimpiadoje L. Asadauskaitė-Zadneprovskienei pakišo koją, Tokijo olimpiadoje padėjo sugrįžti į penkiakovininkų kovas dėl medalių. Nevykusiai fechtavimo ir plaukimo rungtyse pasirodžiusi ir 27-ąją poziciją užėmusi L. Asadauskaitė idealiai jojo žirgu ir surinko maksimumą taškų – 300. Tad prieš Lietuvos penkiakovininkų mėgstamą bėgimo ir šaudymo rungčių Laurą iš 27 vietos pakilo į 13-ąją ir nuo lyderės atsiliko tik 52 sek. Finišą geriausia mūsų atletė kirto fantastiškoje antroje vietoje.

Per bėgimą sportininkė atrodė puikiai, darė mažai klaidų ir lenkė priekyje esančias varžoves. Po 400 metrų mūsų sportininkė buvo 10-ta, dar po 400 metrų – 9-ta, o jau po to sparčiais žingsniais lipo į viršų. Galiausiai per paskutiniuosius 400 metrų Laurą aplenkė net 6 varžoves ir iškovojo Lietuvos olimpinį sidabrą.

Puikiai pasirodė ir kita Lietuvos penkiakovininkė – Gintarė Venčkauskaitė, sugebėjusi iš 24-tos vietos pakilti iki 7-osios. Čempionė tapo britė Kate French. Trečia buvo vengrė Sarlota Kovacs.

Už sidabrą Laurą gaus net 61 tūkst. eurų premiją, o G. Venčkauskaitė bus atsidėkota 9160 euro.

Idomu, kad penkiakovininkes apdovanojo tarptautinio olimpinio komiteto narė, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė Daina Gudzi-nevičiūtė. 2016 m. Rio de Janeiro olimpiadoje būtent jojimas pakišo koją titulą

ginusiai L. – ji nebaigė jojimo trasos.

Šįkart viskas apsivertė aukštyn kojomis – ypač tragiška buvo žiūrėti į varžybų lyderę vokiетę Annika Schleu, kuri buvo vienvaldė varžybų lyderė, tačiau žirgas atsisakė joti ir po kelių bandymų sportininkė suprato, kad už šią rungčių jį gaus nulį ir praras galimybes laimėti medalį. Sportininkė balsu verkė finišo linijoje.

„Tai yra visos Lietuvos medalis“

„Iš pradžių negalėjau tuo patikėti. Likus ratui, kai sužinojau, kad gavau 10 sek. baudos taškų, galvojau, kad galbūt nepavyks. Visgi bėgti sekėsi gerai ir likus 300 m supratau, kad medalis bus ir niekam jo tikrai neatiduosi. Tas medalis yra svarbus tiek man, tiek visai Lietuvai. Žinau, jog visa šalis jo labai laukė. Tai yra visos šalies medalis“, – kalbėjo olimpinė vicečempionė.

Bėgdama paskutinį ratą Laurą iš tribūnų girdėjo stiprius palaikymo šūksnius ir neslėpė, jog tai pridėjo dar daugiau motyvacijos. „Pabaigoje kojos jau buvo sunkios ir linko, bet galvojau, kad privalau pasiekti finišą. Taip ir atsitiko, bet buvo tikrai nelengva“, – prisipažino sportininkė.

L. Asadauskaitė tai buvo ketvirtosios olimpinės žaidynės. 2008 m. Pekine ji užėmė 14-ą vietą, 2012 m. Londone iškovojo auksą, o 2016 m. Rio de Janeire liko 30-ta.

Per nepriklausomos Lietuvos istoriją tapti prizinininku daugiau nei vienoje olimpinėse žaidynėse yra pavykę tik Andrejui Zadneprovskiui, Austrai Skujytei, Virgilijui Aleknai ir keliems krepšininkams. „Solidi kompanija, – savo prisijungimą prie šio sąrašo vertino olimpinė vicečempionė. – Visi mato, kiek daug dirbame ir stengiamės. Labai džiaugiuosi, kad man pavyko laimėti medalį daugiau nei kartą.

„Tai – visos Lietuvos medalis. Labai tuo džiaugiuosi“, – laimės neslėpė L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė.

L. Asadauskaitė-Zadneprovskienė Tokijo olimpinėse žaidynėse padovanojo Lietuvai vienintelį medalį.

Tai yra dovana visiems.”

Paklausta, ar galime jos laukti po trejų metų olimpinėse žaidynėse Paryžiuje, tiesaus atsakymo sportininkė neturėjo. „Tvirtai dar nesu apsisprendusi. Giliai širdyje nenoriu atsivei-

kinti su sportu, nes myliu tai, ką darau. Man patinka varžytis, nugalėti ir džiuginti. Sprendimo dar nėra, bet dabar labiausiai noriu pailsėti“, – sakė ryškiausiai Tokijuje sužibusi 37 metų Lietuvos sporto žvaigždė.

Tokijas olimpinę estafetę perdavė Paryžiui

Rugpjūčio 8 d. nusileido metais pavélintos sporto šventės uždanga. Kaip ir atidarymo ceremonijoje, Japonijos sostinė su olimpinėmis žaidynėmis nacionaliniame stadione atsiveikino be žiūrovų.

Tokijo olimpinė žaidynių uždarymo ceremonijoje vykusiame šalių parade Lietuvos vėliavą nešė penkiakovininkas Justinas Kinderis.

„Olimpinės žaidynės baigėsi ne taip kaip tikėjau. Toks jau mūsų sportas. Kartais pagalvoju, kad nesu vertas nešti Lietuvos vėliavą uždaryme, nes protokolas visų aplinkybių neatspindi. Yra tik rezultato eilutė. Bet giliai širdyje džiaugiuosi savo pasirodymu ir manau, kad padariau viską, ką galėjau šiose varžybose. Taip pat esu labai dėkingas už supratingumą ir didelį palaikymą, kurio sulaukiau tikrai nemažai. Ačiū visiems, man tai labai svarbu“, – prieš ceremoniją sakė sportininkas.

J. Kinderis – pasaulio ir Europos čempionas, kuriam Tokijo žaidynės jau trečiosios. 2012-aisiais Londone jis užėmė 8 vietą, 2016-aisiais Rio de Janeiro buvo 34-as, o Tokijuje, nors fechtavosi geriausiai karjeroje, aikštingas žirgas neleido išsilaikyti pirmame dešimtuose. Bendroje įskaitoje lietuvius užėmė 18-tą vietą.

Šalių delegacijos parade buvo gerokai mažesnės nei įprastai olimpinėse žaidynėse. Dėl pandemijos suvaržymų sportininkai išvykti iš Tokijo privalėjo praėjus 48 val. po paskutiniojo savo pasirodymo.

Atidarymo ceremonijoje Lietuvos vėliavą nešė plaukikas Giedrius Titenis ir dziudo imtynininkė Sandra Jablonskytė.

Po šalių parado vyko meninė programa, o po jos Japonijos gubernatorė ir Tarptautinio olimpinio komiteto (TOC) prezidentas Thomas Bach perdavė olimpinę vėliavą Paryžiaus merei. Būtent Prancūzijos sostinėje 2024 m. bus surengtos kitos vasaros olimpinės žaidynės.

Lietuvos olimpinė delegacija Tokijo olimpinė žaidynių uždarymo ceremonijoje.

M. Lasickienė auksą iškovojo Rusijai

Keturiskart pasaulio čempionė Marija Lasickienė savo debiutą olimpinėse žaidynėse pažymėjo aukso medaliu. Šuolininkė į aukštį neturėjo sau lygių finalo varžybose. Rusijai atstovaujanti lietuviškų šaknų turinčio Vlado Lasicko žmona finalinėse varžybose įveikė 204 cm aukštį ir pasidabino aukso medaliu.

Sidabro medalį iškovojo Australijos lengvaatletė Nicola McDermott, ji

įveikė 202 cm aukštį. Bronza atiteko 200 cm aukštį įveikusiai ukrainietei Jaroslavai Mahančiuk.

Šiose šuolių į aukštį varžybose dalyvavusi 29 metų Lietuvos sportininkė Airinė Palšytė dvejose paskutinėse olimpinėse žaidynėse iš eilės prasibrovė į finalą, tačiau ši tradicija nutrūko Tokijuje. Lietuvos rekordininkė įveikė 186 cm aukštį ir į finalą nepateko.

Sidabras atiteko ir J. Jankunas

Tokijo olimpinėse žaidynėse sidabro medalis atiteko dar vienai lietuviškų šaknų turinčiai sportininkei. Moterų žolės riedulio turnyre Argentinos rinktinė, kurios garbę gynė Julieta Jankunas, finale 1:3 pralaimėjo Nyderlandų rinktinei ir iškovojo sidabro medalius.

22-ąją J. Jankunas yra viena geriausių Argentinos rinktinės žaidėjų. Jos senelis – lietuvis, kadaise palikęs Lietuvą ir išvykęs į Pietų Ameriką.

J. Jankunas svarbia Argentinos komandos dalimi tapo ketvirtfinalyje, kai Argentina 3:2 pranoko Kinijos rinktinę. Tuomet lietuviškų šaknų turinti sportininkė pelnė lemiamą dvikovos įvartį.

Priminsime, kad Tokijo olimpinėse žaidynių dziudo varžybose kovojusi lietuviškų šaknų turinti kanadietė Jessica Klimkait padarė tai, ko nė karto nepavyko nė vienai Kanados dziudo meistrei: šių metų pasaulio čempionė svorio kategorijoje iki 57 kg sugebėjo laimėti olimpinį bronzos apdovanojimą.

Viena geriausių Argentinos žolės riedulio rinktinės žaidėjų J. Jankunas (k.) olimpiadoje iškovojo sidabrinį apdovanojimą.

Italijai atstovavusi I. Sorokaitė liko be medalio

Italijos tinklinio rinktinei atstovaujanti lietuvė Indrė Sorokaitė Tokijo olimpinėse žaidynėse liks be medalio – italės „krito“ olimpinio tinklinio turnyro ketvirtfinalyje.

Dvikoje dėl vietos olimpinėse žaidynių stipriausiųjų ketvete Italijos tinklininkės 0:3 turėjo pripažinti Serbijos pranašumą. Lietuvoje gimusi, bet Italijos pilietybę turinti I. Sorokaitė žaidybinio laiko gavo tik pirmajame dvikovos sete.

Iki pralaimėjimo pasibaigusio ket-

virtfinalio italės buvo iškovojusios tris pergales ir patyrusios dvi nesėkmes.

Nuo 14 metų Italijoje gyvenanti tinklininkė iškart po olimpinėse žaidynių parsiskrido į Lietuvą ir visą savaitę Druskininkų sporto rengimo centre ves treniruotes, dalinsis savo patirtimi ir olimpiados išpūdžiais su jaunaisiais Lietuvos tinklininkais bei tinklininkėmis.

Kartu su I. Sorokaite stovykloje bus Italijos olimpinės rinktinės treneris Valerio Lionneti ir Lietuvos tinklinio žvaigždė Arvydas Mišeikis.

Tokijo olimpinėse žaidynių dalyvė I. Sorokaitė savo patirtį ir žinias nori perduoti jaunesiems Lietuvos tinklininkams.

Daugiausia medalių – JAV sportininkams

Žaidynių medalių lentelėje, tiek pagal bendrą medalių skaičių, tiek ir pagal aukso medalius nugalėtoja tapo JAV olimpinė rinktinė. Iš viso amerikiečių sąskaitoje net 113 medalių (39 aukso, 41 sidabro, 33 bronzos).

Pagal aukso medalius amerikiečiams vos vienu apdovanojimu nusileido Kinija – 38 aukso medaliai, tačiau pagal bendrą medalių skaičių JAV rinktinė antroje vietoje likusius kinus aplenkė 25 medaliais.

Tuo tarpu Lietuvos olimpinei rinktinei Tokijo žaidynės medalių atžvilgiu buvo vienos iš nesėkmingiausių istorijoje. Lietuva Tokijuje nuskynė vos vieną medalį. Prastesnį re-

zultatą po Nepriklausomybės atkūrimo pagal medalius Lietuva buvo pasiekusi tik 1996-ųjų Atlantos olimpinėse žaidynėse. Tąsyk vienintelį bronzos medalį iškovojo šalies krepšinio rinktinė.

Tokijo žaidynių medalių lyderių penketukas:

1. JAV – 113 medalių (39 aukso, 41 sidabro, 33 bronzos)
2. Kinija – 88 medaliai (38 aukso, 32 sidabro, 18 bronzos)
3. Japonija – 58 medaliai (27 aukso, 14 sidabro, 17 bronzos)
4. Didžioji Britanija – 65 medaliai (22 aukso, 21 sidabro, 22 bronzos)
5. Rusija (Rusijos olimpinis komitetas) – 71 medalis (20 aukso, 28 sidabro, 23 bronzos)

OLIMPINĖ MOZAIKA

„Slaptas ginklas“ – kava

Nyderlandų bėgikė Sifan Hassan dėl savo pergalių dėkojo kofeinui. Etiopijoje gimusi 28-erių bėgikė Tokijo olimpiadoje iškovojo neeilinį pasiekimą – ji tapo 5000 m ir 10 000 m distancijų bėgimų olimpine čempione, o 1500 m bėgime iškovojo bronzos medalį!

Pirmąjį auksą S. Hassan pavyko „nuskinti“ 5000 m bėgimo finale. Po pergalingai pasibaigusio bėgimo lengvaatletė užsiminė apie savo „slaptą ginklą“. „Be kavos aš niekada nebūčiau olimpine čempione“, – po finalo kalbėjo auksu pasidabinusi S. Hassan.

5000 m bėgimo finalas vyko vakarinėje programoje, o kiek anksčiau (rytinėje programoje) Nyderlandų bėgikė dalyvavo 1500 m bėgimo kvalifikacijos varžybose.

Įdomu tai, kad atrankos varžybose likus apie 300 m iki distancijos pabaigos ji suklypo, tačiau nepasidavė bei pasivijo savo varžoves. Maža to, bėgikė sugebėjo atbėgti pirma, o vakare sėkmingai pasirodė 5000 m bėgimo finale. „Po rytinės atrankos buvau labai pavargusi. Todėl dar kartą dėkoju kavai, tik jos dėka tapau olimpine čempione. Man reikėjo kuo daugiau kofeino“, – argumentavo S. Hassan.

Indonezijos sportininkės sulaukė neįprastų premijų.

Premijos: namas, penkios karvės ir mėsos kukulių kioskas

Indonezijai pirmąjį aukso medalį Tokijo olimpinėse žaidynėse nuskynusios moterų badmintono dvejetų atstovės Greysia Polii ir Apriyani Rahayu sulaukė neįprastų pergalei pažymėti skirtų premijų.

Olimpinės čempionės šalies Vyriausybės bus apdovanotos 5 mlrd. Indonezijos rupijų premija. Tai siekia apie 300 tūkst. eurų. Ta-

čiau tai ne visos olimpinėse čempionų laukiančios dovanos.

Teigiama, kad gimtasis merginų Apriyani miestas, esantis Sulavesio saloje, olimpinėms čempionėms pradžioje po penkias karves ir gyvenamą namą. Negana to, vietos mėsos kukulių restoranų tinklas auksą iškovojuosioms sportininkėms padovanojo po vieną mėsos kukulių kioską.

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Latvijoje paskelbta nepaprastoji padėtis

Ryga (BNS) – Atsižvelgdama į sparčiai augantį neteisėtų migrantų srautą Latvijos vyriausybė rugpjūčio 10 dieną paskelbė nepaprastąją padėtį Latvijos ir Baltarusijos pasienyje.

Nepaprastoji padėtis nuo rugpjūčio 11-osios iki lapkričio 10-osios galios Ludzos, Augšdaugavos ir Kraslavos regionuose, taip pat Daugpilio mieste.

Vyriausybės sprendimu užkirsti kelią nelegaliai imigracijai pasieniečiams padės Nacionalinės ginkluotosios pajėgos ir Valstybės policija.

Taip pat bus išplėsti Valstybės sienos apsaugos tarnybos įgaliojimai. Pareigūnai turės teisę nurodyti neteisėtai sieną bandantiems kirsti asmenims grįžti į šalį, iš kurios jie bando tai padaryti, ir panaudoti fizinę jėgą ir specialiąsias priemones, jei jų nurodymų nebus paisoma.

Vyriausybė taip pat įgaliojo Pasienio apsaugos tarnybą ir Pilietybės ir migracijos reikalų tarnybą pasinaudoti Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, kad užtikrintų apgyvendinimą, maitinimą ir būtiniausias daiktus iš Baltarusijos į Latviją neteisėtai atvykusiems migrantams.

Vidaus reikalų ministerija nurodė, kad Lietuvos vyriausybė sugriežtino valstybės sienos apsaugos režimą, todėl pastarosiomis dienomis neteisėti migrantai iš Baltarusijos teritorijos vis dažniau bando kirsti Latvijos ir Lenkijos sienas.

Rugpjūčio 6–10 dienomis Latvijos pasieniečiai sulaukė 283 asmenis, neteisėtai patekusius į šalies teritoriją per sieną su Baltarusija.

JAV perspėja amerikiečius nekeliauti į Prancūziją

Washingtonas (ELTA) – JAV Valstybės departamentas perspėjo amerikiečius vengti bet kokių kelionių į Prancūziją dėl šioje šalyje augančio COVID-19 atvejų skaičiaus.

Prancūzija šiuo metu kovoja su ketvirtąja koronaviruso pandemijos banga. Tiesa, į ligoninę paguldytų pacientų skaičius vis dar nesiekia ankstesnių aukštumų.

Valstybės departamentas rekomendavo vengti kelionių į Prancūziją po panašios JAV ligų kontrolės centro rekomendacijos.

„Jei jums būtina keliauti į Prancūziją, pirmiausiai visiškai pasiskiepykite“, – teigiama pranešime.

Prancūzijoje užregistruota daugiau nei 6 mln. COVID-19 atvejų ir 111 tūkst. mirčių nuo šios ligos. Pastarosiomis dienomis fiksuojama maždaug 20 tūkst. naujų atvejų per parą.

Prancūzijoje iš viso panaudota 74 mln. COVID-19 vakcinų dozių ir visiškai paskiepyta 55 proc. suaugusiųjų.

Paryžiuje į viešojo maitinimo įstaigas – tik su Žalioju pasu.

„Irishtimes“ nuotr.

Žmonija nebegali delsti klimato kaitos

Washingtonas (ELTA) – Žmonija nebegali daugiau atidėti „ambicingų“ klimato veiksmų, teigė JAV valstybės sekretorius Antony Blinken, po to, kai buvo paskelbta nerimą kelianti Jungtinių Tautų Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos ataskaita.

Kelerius metus rengta ir 195 valstybių patvirtinta ataskaita apnuogina vyriausybes, kurios, nepaisant augančio įrodymų apie egzistencinį klimato kaitos pavojų, vengia imtis ryžtingų veiksmų.

„Šiuo metu reikia, kad pasaulio lyderiai, privatusis sektorius ir pavieniai asmenys skubiai imtųsi bendrų veiksmų ir darytų viską, kas įmanoma, kad apsaugotų mūsų planetą, – pranešime teigė A. Blinken. – Daugiau nebegalime delsti ir turime imtis ambicingų klimato veiksmų.“

Temperatūros prieaugiui, lyginant su temperatūra iki pramonės revoliucijos, siekiant 1,1 laipsnio Celsijaus, šią vasarą pasaulis buvo priverstas susidurti su klimato kaitos sukeltomis gyvybių nusinešusiomis nelaimėmis.

M. Brzezinski siūlomas ambasadoriumi Lenkijoje

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Joe Biden pasiūlė Mark Brzezinski į šalies ambasadoriaus Lenkijoje pareigas.

Buvusio JAV prezidento patarėjo nacionalinio saugumo klausimais nuo 1977 iki 1981 metų Zbigniew Brzezinski sūnaus kandidatūrą turi patvirtinti Kongreso Senatas.

Mark Brzezinski – teisininkas. 44-ojo Amerikos prezidento Barack Obama administracijoje jis 2011-2015 metais ėjo ambasadoriaus Švedijoje pareigas. Iki tol jis buvo patarėjas užsienio politikos klausimais B. Obama rinkimų štabe.

42-ojo JAV prezidento Bill Clinton administracijoje Mark Brzezinski buvo Rusijos ir Eurazijos reikalų direktorius, vėliau – Balkanų šalių reikalų direktorius Baltųjų rūmų Nacionalinio saugumo taryboje.

JAV paskelbė naujų sankcijų Baltarusijos režimui, bet tai atsilieps ir Lietuvai

Jungtinės Valstijos rugpjūčio 9 dieną paskelbė naujų sankcijų Baltarusijos autoritarinio prezidento Aliaksandro Lukašenkos režimui, kaltinamam brutaliu susidorojimu su oponentais.

„Lygiai prieš metus Baltarusijos žmonės siekė, kad jų balsai būtų išgirsti, ir suformuoti savo ateitį per tą pagrindinę demokratijos išraišką – rinkimus“, – pareiškime sakė amerikiečių prezidentas Joe Biden.

Savo pareiškime JAV lyderis prisiminė neseniai Washingtone įvykusį savo susitikimą su Baltarusijos opozicijos lydere Svatlana Cichanouskaja ir teigė ją patikinęs, kad „palaikome Baltarusijos žmones jiems drąsiai siekiant savo demokratinį troškimą“.

Naujausiomis sankcijomis nusitaikyta į įvairius Baltarusijos ekonomikos sektorius, įskaitant bankininkystę, gynybą, energetiką, statybą ir transportą.

Nurodoma, kad į sąrašą pakliuvo 23 fiziniai ir 21 juridinis asmuo.

Taip pat sankcijos bus taikomos baltarusių verslininkui Aliaksejui Aleksinui, „kuris gauna naudos iš glaudžių santykių su Lukašenka ir jo šeimos nariais“.

Sankcijos palies ir kelias anksčiau jam priklausiusias kompanijas.

JAV izdo departamento pranešime A. Aleksinas vadinamas Baltarusijos valdžios institucijų pajamų iš tabako pramonės šaltiniu.

Taip pat sąrašė atsidadė Baltarusijos kalio trąšų gamintoja „Belaruskalyj“, kuri yra viena didžiausių šios produkcijos gamintojų pasaulyje ir laikoma svarbiu Minsko režimo pajamų šaltiniu.

Dėl incidento, kai Minske buvo priverstinai nutupdytas „Ryanair“ lėktuvas, sankcijos buvo paskelbtos penkiems Baltarusijos pareigūnams, įskaitant Baltarusijos transporto ir ryšių ministrą Aliaksejū Avramenką ir šios ministerijos Aviacijos departamento direktorių Arciomą Sikorskį.

Nuo 1994 metų Baltarusiją geležiniu kumščiu valdantis A. Lukašenka ėmė griežtomis priemonėmis slopinti bet kokias nepaklusnumo apraiškas po masinių protestų bangos, kurią išprovokavo jo ginčijamas perrinkimas pernai rugpjūtį vykusiuose rinkimuose. Baltarusių opozicija ir Vakarų šalys tuos rinkimus laiko suklustotais.

Per Tokijo olimpinės žaidynes baltarusių sprinterė Kryscina Cimanouskaja pasiprašė apsaugos, kad nebūtų prievarta išsiųsta namo, kai sukritikavo Baltarusijos lengvosios atletikos federaciją, esą užregistravusią sportininkę dalyvauti estafetės rungtyje jai to nežinant. Ji sakė, kad tėvynėje jai grėstų pavojus.

K. Cimanouskaja buvo viena iš daugiau kaip 2 tūkst. baltarusių sporto veikėjų, pernai pasirašiusių atvirą laišką, kuriuo buvo reikalaujama, kad būtų surengti nauji rinkimai ir paleisti politiniai kaliniai. Praėjusią savaitę ji atvyko į humanitarinę vizą jai išdavusią Lenkiją.

Gegužę A. Lukašenka išprovokavo tarptautinį pasipiktinimą, pasiuntęs naikintuvą perimti oro bendrovės „Ryanair“ keleivinio lainerio, skridusio iš Atėnų į Vilnių. Lėktuvą priverstinai nutupdžius Minske buvo sulauktytas juo skridęs baltarusių opozicijos tinklaraštininkas Ramanas Pratasevičius ir jo draugė – Vilniuje studijavusi Rusijos pilietė Sofija Sapega.

Kiek anksčiau apie Minsko atžvilgiu plečiamas sankcijas paskelbė Jungtinė Karalystė ir Kanada.

Londonas pranešė, kad neleis Baltarusijos oro vežėjų orlaiviams skristi virš Britanijos teritorijos ar nusileisti joje, ir išplėtė finansines sankcijas dėl „tebesitęsiančio demokratijos žlugdymo ir žmogaus teisių pažeidimų“.

Kanada savo ruožtu paskelbė, kad įveda papildomų sankcijų pagrindiniams Baltarusijos ekonomikos sektoriams, tikėdamasi, kad tai sumažins režimo prieigą prie tarptautinių finansų.

Tuo metu ES užsienio politikos vadovas Josep Borrell praėjusį mėnesį perspėjo, kad ES valstybės narės ruošia griežtesnes sankcijas, išplėsiąs A. Lukašenkai ir jo bendražygiams jau taikomas priemones.

66-erių A. Lukašenka pasmerkė JAV ir JK sprendimą paskelbti jo režimui naujų sankcijų ir tvirtino pernai laimėjęs „visiškai skaidrius“ rinkimus.

„Jūs paspringsite tomis sankcijomis“, – pareiškė A. Lukašenka per savo metinę spaudos konferenciją, kuri šiemet truko ilgiau kaip aštuonias valandas.

„Rizikuojate sukelti Trečiąją pasaulinį karą, – pridūrė jis. – Ar link to bandedote mus ir rusus nustumti?“

Jungtinių Amerikos Valstijų paskelbtos sankcijos Baltarusijai, apimančios ir per Lietuvą eksportuojančią kalio trąšų gamintoją „Belaruskalyj“, paveiks trąšų pervežimus, teigia susisiekimui ministras Marius Skuodis.

Trąšas į Klaipėdos uostą gabenančių „Lietuvos geležinkelių“ atstovas Tomas Digaitis tvirtina, kad JAV sankcijos paveiks kalio trąšų pervežimus.

Savo ruožtu M. Skuodis tvirtino, kad siekiant išlaikyti konkurencingą geležinkelių verslą, valstybės valdomai geležinkelių įmonei gali būti skiriama valstybės parama.

Birželio pabaigoje Europos Sąjunga įvedė sektorines sankcijas Baltarusijai, tačiau jos taikomos tik apie 20 proc. per Lietuvą keliaujančio kalio trąšų eksporto bei galioja tik naujai sudarytoms sutartims.

LRT.lt

Per Lietuvą gabenami dideli kiekiai „Belaruskalyj“ produkcijos, o tai papildė šalies išdą.

„Atvira Klaipėda“ nuotr.

Baltimorėje – lietuvybę sauganti sala

LRT.lt rengia straipsnių ciklą „Lietuviška Amerika“, kuriame skaitytojai supažindinami su išskirtinėmis lietuviškomis vietomis, esančiomis už Atlanto. Šis straipsnis nušviečia Baltimorės lietuvių namų istoriją.

Baltimorės lietuvių namai Hollinso gatvėje buvo atidaryti 1921 metais ir iki šių dienų išliko svarbi vieta čia gyvenantiems tautiečiams. Pastate veikia ir seniausia lietuviška biblioteka JAV, ir daugiau nei keturis dešimtmečius skaičiuojantis muziejus. Jo direktorius Henry Gaidis sako, kad sovietų okupacijos metais muziejus atliko svarbią misiją: „Man patinka apie mūsų muziejų galvoti kaip apie vienintelį šviesos šaltinį, liepsną, kuri palaikė Lietuvą gyvą Baltimorėje iškūrusių Amerikos lietuvių širdyse”.

Lietuvių kilmės JAV išeivis H. Gaidis aktyviai dalyvauja tiek lietuvių bendruomenės, tiek Baltimorės lietuvių namų veikloje. Jis pasakoja, kad dar iki persikėlimo į Hollinso gatvę lietuvių bendruomenė Baltimorėje rinkosi keliose bažnyčiose ir joms priklausančiose erdvėse, vėliau – dideliame Winansų šeimos name. Galiausiai, bendruomenei augant, buvo ieškoma didesnių patalpų.

Taip Baltimorės lietuvių bendruomenė išsigijo kelis pastatus prie Hollinso ir Parkino gatvių, juos suremontavo ir 1921 m. vasario mėn. atidarė lietuvių salę. Iki šiol veikiančiuose Baltimorės lietuvių namuose Hollinso gatvėje galima rasti ne tik didelę, tautiniais motyvais papuoštą erdvę su scena bendruomenės renginiams, bet ir vietos įvairiems susitikimams ar asmeninėms šventėms, pavyzdžiui, vestuvėms.

Pastato rūsyje veikia biliardinė, baras, šokių salė, pilna tautišku akcentų. Čia galima paragauti ir lietuviškų gėrimų. Anot H. Gaidžio, oficialiai Baltimorės lietuvių namai veikia penktadieniais, bet renginiai gali vykti ir šeštadieniais.

Vis dėlto pagrindinės Baltimorės namų erdvės – lietuvių biblioteka ir muziejus.

Seniausia lietuvių biblioteka JAV

Antrame Baltimorės lietuvių namų aukšte veikia lietuvių biblioteka. H. Gaidis sako, kad ji yra seniausia veikianti lietuvių etninė biblioteka JAV. Oficiali įkūrimo data – 1908 m. balandžio 6 diena. Būtent tada įkurta centrinė lietuviška biblioteka Baltimorėje, kuri buvo suformuota sujungiant iki tol veikusias lietuviškų organizacijų bibliotekas. Tuo užsiėmė Kazys Baltrušaitis, Antanas Karalius, K. Widman, Antanas Mandranickis ir Antanas Žalneraitis.

„Bibliotekos sujungimas buvo dr. Jono Šliūpo idėja. Jis persikėlė į Baltimorę lankyti medicinos mokyklos ir tapo labai aktyvus augančioje lietuvių Amerikoje bendruomenėje, jis, neabejotinai, tapo aktyviausiu iš lietuvių imigrantų”, – pažymi H. Gaidis. Jis pabrėžė, kad prie šios bibliotekos veikimo lėšomis prisidėjo ne viena tuo metu veikusi JAV lietuvių įsteigta religinė ir visuomeninė organizacija.

Tiesa, nuo 1908 iki 1910 m. biblioteka buvo įsikūrusi Paca ir Saratogos gatvėje esančioje Šv. Jono baptistų bažnyčios rūsyje. „Išlikę įrašai rodo, kad

Baltimorės lietuvių namai Hollinso gatvėje.

global.truelithuania.com nuotr.

Henry Lazarus Gaidis – aktyvus lietuvių Amerikoje puoselėtojas.

Asmeninio archyvo nuotr.

1908 metais biblioteka turėjo 149 narius, o po dvejų metų skaičius pakilo iki 268”, – pasakojo JAV lietuvis.

Nuo 1910 metų biblioteka veikė išnuomotoje erdvėje Žaliojoje gatvėje, kol 1917 m. persikėlė į Hollinso gatvėje esantį pastatą, kuris po kelerių metų ir tapo Baltimorės lietuvių namais.

Tuo metu, kai buvo įkurta biblioteka, kiekvienas lankytojas turėjo įsigyti bibliotekos kortelę, kurios kaina buvo 25 centai. Knygas buvo galima pasiimti mėnesiui.

Anot pašnekovo, anksčiau bibliotekoje buvo galima rasti pačių įvairiausių knygų lietuvių kalba, tačiau dėl vietos trūkumo pradėta jų kiekį mažinti.

„Biblioteka pamažu atsisako knygų, kurios nėra labai patrauklios, ir koncentruojasi į knygas, susijusias su Baltimorės lietuviais, jų istorija ar parašytomis Baltimorės lietuvių. Knygų perteklius nebuvo išmestas, jis atiduotas Balzeko muziejui, turinčiam didžiulę biblioteką Čikagoje, ir mažesnei besivystančiai bibliotekai Pensilvanijos anglies kasyklų rajone.

Vis dėlto skaičiuojama, kad bibliotekoje yra apie 3500 knygų, daugiausia lietuvių kalba, su gausiu vietiniu Baltimorės laikraščių ir dokumentų archyvų rinkiniu”, – pasakojo H. Gaidis.

Jis taip pat džiaugiasi, kad bibliotekoje išliko nemažai medžiagos, susijusios su Dr. Jonu Šliūpu, kuris kada-

se gyveno Baltimorėje ir maždaug ketverius metus ir buvo aktyvus lietuvių bendruomenės narys. Be to, biblioteka išlaikė ir lietuviškų knygų, išleistų Vokietijos „dipukų” stovyklose.

Muziejus, saugantis Jono Basanavičiaus akinius

Viršutiniame Baltimorės lietuvių namų aukšte yra įsikūręs muziejus. Kaip pasakoja jo direktorius H. Gaidis, prieš daugybę metų, kai lietuvių namai buvo atviri šešias dienas per savaitę ir sulaukdavo daugybės lankytojų, viršutiniame pastato aukšte įrengtame bute gyveno lietuvių namų prižiūrėtojas.

Bėgant metams, besilankančių žmonių skaičius sumažėjo, prižiūrėtojo buvo atsisakyta, o butas tapo nebereikalingas. Tada jis virto savotišku įvairių daiktų, susijusių su lietuvių bendruomene, sandėliu.

„Baltimorės lietuviai rengdavo kasmetines šventes nuo 1885 metų, jos tapo ypač populiarios 6-ajame ir 7-ajame praėjusio amžiaus dešimtmėčiuose. Šių švenčių metu savanoriai iš

bendruomenės pardavinėjo viską – nuo lietuviškų patiekalų iki alaus. Prisi- jungdavo visa Baltimorė ir jos skirtingos etninės bendruomenės.

Taip iš įvairių tautų festivalio atsirado atskiri kiekvienos tautos savaitgaliai, o lietuviai buvo tarsi vedliai. Atsirado poreikis kur nors laikyti visus tokioms šventėms reikalingus lietuviškus atributus, todėl butas ir virto sandėliu”, – aiškino muziejaus direktorius.

Tačiau galiausiai kilo mintis sukauptus lietuviškus daiktus parodyti visiems norintiems. Šis sumanymas galiausiai virto realybe ir 1978 metais. Algis Grintalis, kuris ir pasiūlė eksponuoti lietuvišką atributiką, tapo pirmuoju muziejaus direktoriumi. Po jo muziejui vadovavo Kęstutis Chesonis, o aš, ilgą laiką buvęs militaristinės ekspozicijos kuratoriumi, tapau trečiuoju”, – pasakoja JAV lietuvis.

Šiandien muziejuje galima pamatyti medžio drožinių ir paveikslų kolekciją, kurioje yra tiek eksponatų iš Lietuvos, tiek sukurtų vietos menininkų. Taip pat netrūksta gintaro, militaristinės ginkluotės, tradicinių lietuviškų medinių kryžių, galima išvysti istorinę 1920–1921 metų Lietuvos vėliavą, monetų ir net lietuviškos sodybos dekoraciją.

„Ją nešdavomės į festivalius, kad žmonės pamatytų. Be to, galima užėti ir į vidų. Tiesa, galiausiai tapo sunku ją nešioti ir nenorėdami eksponato sugadinti, įkomponavome ją muziejuje”, – pasakojo pašnekovas.

Jis taip pat paminėjo laisvės paminklą – analogišką tam, kuris puošia Kauną. „Žinau, kad Kaunas juo didžiuojasi, bet mes Baltimorėje turėjome savo versiją, kurią nešiojome ir rodėme čia, Amerikoje. Tiesa, kolonos nebeturime, bet medinis rankų darbo angelas, puošęs viršūnę, vis dar išdidžiai rodomas muziejuje”, – patikina H. Gaidis.

Muziejuje yra vertingas eksponatas – Jono Basanavičiaus akiniai, kuriuos jis paliko lankydamasis Baltimorėje 1913-aisiais.

„Tais laikais, kai dar nebuvo oro linijų, žmonės keliavo laivais į New Yorką, taip pat vyko traukiniais. Lankydamasis Baltimorėje, jis apsistojo pas vieną lietuvių šeimą, kur ir paliko akinius, kai iškeliavo į kitą miestą.

1978-aisiais, atidarius muziejų, garbaus amžiaus ponis atnešė šiuos akinius. Pasirodo, ji buvo dar maža mergaitė, kai jų šeimos namuose buvo apsistojęs J. Basanavičius”, – istoriją pasakoja muziejaus direktorius.

Nukelta į 15 psl.

Jono Basanavičiaus akiniai, kuriuos jis paliko viešėdamas Baltimorėje, dabar eksponuojami lietuviškame muziejuje.

Kaip lietuviai prieš karą savo kino žvaigždžių ieškojo

Tomas Mix, Lillian Gish ir Lon Chaney – tai keli ryškesni tarpukario Lietuvoje bandytų sulietuvinti Hollywoodo žvaigždžių pavyzdžiai.

Kino filmai Lietuvoje pasirodė XIX a. pabaigoje. Atsikūrusi Lietuva kino reikšmingiau neparėmė, tačiau Kaune atsirado modernių kino teatrų, netgi steigėsi kino mokyklų, gundžiusių lietuvičius tapti žvaigždėmis. Tad kino aukštumų Lietuvoje prieš karą nepasiekta, sukurti tik keli mėgėjiški vaidybiniai filmai. Bet kinas žadino vaizduotę ir tautinių kino žvaigždžių lietuviai entuziastingai ėmėsi ieškoti svetur.

Hollywoodo žvaigždė Lillian Gish. Fotografija publikuota žurnale „Naujas žodis“ 1930 m.

„Amerikoj pasirodo nauja kino žvaigždė, Ruta Miks, žinomojo Tomo Mikso duktė. Mes turime žinių, kad Tomas Miks yra lietuvių kilmės. Šeimynoj jis tik lietuviškai tekalbęs“, – 1927-aisiais skaitytojus informavo kultūros žurnalas „7 meno dienos“. Naujiena tikrai buvo svarbi – juk žymaus Holly-

woodo kaubojaus, aktoriaus Thomas Hezekiah Mix (1880–1940) vardą žinojo kiekvienas Kauno vaikas.

T. H. Mix, 1909-aisiais karjerą filmuose-vesternuose pradėjęs aktorius, yra laikomas pirmąja Hollywoodo vesterių žvaigžde. Lėkštų nuotykių filmai, kuriuose jis vaidino, buvo rodomi prastesniuose Kauno priemiesčių kino teatruose ir traukdavo daugiausiai vaikus ir darbininkiją. „Slabodkės kinas Kauno kinams ne draugas. Čia demonstruojamos tik tokios filmos kuriose yra amerikietišku triukų, tragedijų, šiurpulingų nuotykių, fantastiškų komedijų, sensacijų. Tik tokios filmos vilioja Slabodkės publiką. Tom Miks, Hari Piel [Vokietijos nuotykių filmų žvaigždė – A. D.] ir Miki Maus – čia numylėtiniai. Pažiūrėkite, kaip Slabodkės kino publika vikriai, virtuoziškai lukštena saulėgražas laike seanso“, – 1935-aisiais skeptiškai rašė laikraštis „Sekmadienis“.

Deja, lietuviškų šaknų Tomas Mix neturėjo. Tad gerus penkerius metus Lietuvos spaudoje plitę gandai apie lietuvišką aktoriaus kilmę ketvirtojo dešimtmečio viduryje tyliai pasimiršo. Dar daugiau – suabejota net jo meistriškumu: „Iš tikrųjų <...> paaiškėjo, kad Tom Mix naudojasi neužtarnauta garbe. Jis tik mokėjo gerai parinkti ‘dublerius’ (pavarduotojus). Visas jo kinematografiškasis pasisekimas rėmėsi ‘triukažu’“, – 1933-aisiais rašė „Dienos naujienos“. „Tom Mix visai ne kovbojus. Jis net nemoka žmoniškai laikytis ant balno“, – teigė Leonas Žurauskas, gerokai persūdydamas aktoriaus „nemokšiskumą“.

Lietuviškų kino žvaigždžių paieškos tęsėsi. „Teko patirti, kad Lillian Giš-Gišiutė, dabartinė kino pirmos eilės žvaigždė, yra mūsų tautietė lietuvaite iš New Yorko. Jos senutė Dorotė Giš, ir gi eina greta jos savo menu“ (iš tiesų Dorotė, Dorothy Elizabeth Gish (1898–1968), buvo jaunesnioji Lillian sesuo). Apie tai skaitytojams po kelių savaičių pranešė tos pačios „7 meno dienos“. Kad atrodytų įtikinamiau, prie režisieriaus D. W. Griffith filmuose „Tautos gimimas“ (The Birth of the Nation, 1915) ir „Nepakantumas“ (Intolerance, 1916) išgarsėjusios aktorės Lillian Diana Gish (1893–1993) pavardės buvo pridurta ir „tautinė“ jos forma – Gišiutė.

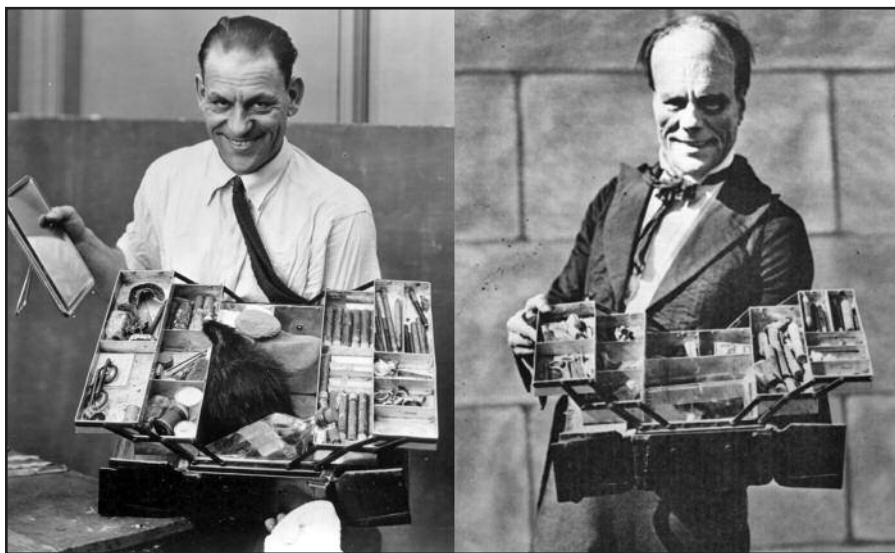
Ši „lietuvybės“ istorija pakartota 1930-aisiais žurnale „Naujas žodis“, kur išspausdintas išsamus straipsnis apie Hollywoodo garsenybę Lillian Gish, čia jau virtusia Gižaitė. Esą jos tėvo kataliko kilmę patvirtino jo geri draugai. Gižas – tikras lietuvis. Iš tiesų dviejų aktorių tėvas Jamesas Leigh Gish (1873–1912) buvo liuteronas ir gimė Amerikoje.

Lillian ir Dorothy Gish. Reklamė fotografija D. W. Griffith filmui „Orphans of the Storm“ (1921 m.).

Kitas aktorius, kurį norėta po jo mirties padaryti lietuviu, buvo žymiausias tyliojo kino siaubo filmų žvaigždė Lon Chaney (tikrasis vardas Leonid Frank Chaney, 1883–1930). Jis buvo meistriškai įvaldęs makiažo ir kostiumų technikas, tad nuolat stebino žiūrovus išvaizdos pokyčiais – viename filme jis Kvazimodas iš „Paryžiaus katedros kupriaus“ (The Hunchback of Notre Dame, 1923, rež. Wallace Worsley), kitame – jau Operos fantomas (The Phantom of the Opera, rež. Rupert Julian, 1925), dar kitame – senas kinų imigrantas, nerandantis vietos Amerikoje. Dėl šių savo sugebėjimų Lonas Chaney buvo paminėtas „tūkstančio veidų žmogumi“. Atrodo, kad vienas šių veidų kiek priminė ir lietuvi: „Amerikos didesni laikraščiai praneša, kad prieš kiek laiko miręs garsus kino artistas Lon Cheney [turėtų būti Chaney] buvo lietuvis“, – praėjus metams po aktoriaus mirties rašyta Kaune leidžiamame bulvariniame savaitraštyje „Sekmadienis“.

Leidinyms netgi rado šaltinį: „Apie Lon Cheney lietuvių pasakoja Juozas Eringis, Čikagos lietuvis. Taip pat Lon Cheney lietuviu laiko ir kun. [Jonas] Kaskaitis, Pittstono lietuvių parapijos klebonas. // Jie

Lon Chaney be ir su makiažu, filmuojant „Operos fantomą“ 1925 m.

Garsus artistas Lon Cheney - lietuvis

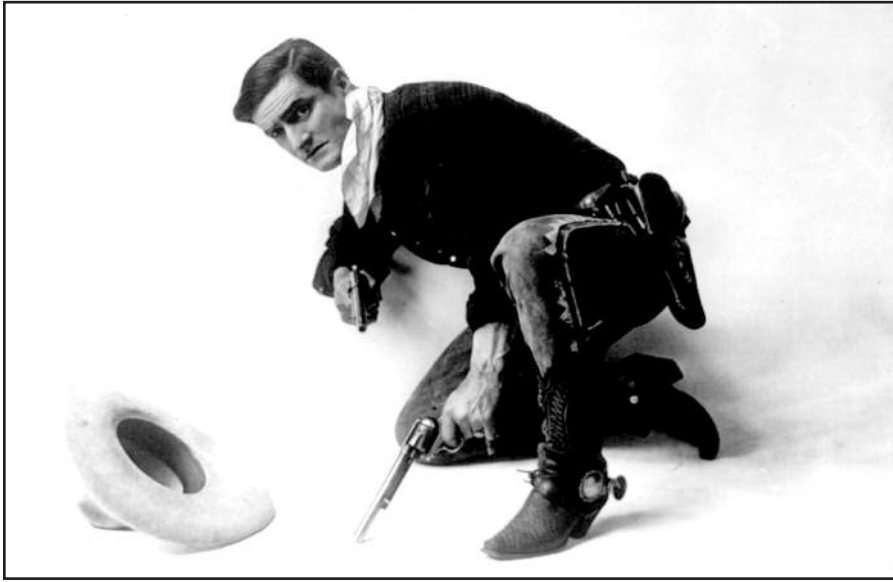

Aktoriai sulaukė dėmesio ir lietuviškoje spaudoje. Fotografijos publikuotos laikraštyje „Diena“ 1931 m. Kairėje – antraštė savaitraštyje „Sekmadienis“ (1931 m., k.), apačioje – antraštė žurnale „Naujas žodis“ (1930 m.).

KINFO archyvo nuotraukos

Viena garsiausių Hollywood'o žvaigždžių — lietuvaite?

Garsenybės tėvas — paprastas kasininkas. Trys būsimos turtuolės vargsta vargą. Kaip Gižaitę susprogdino. «Filmuotis gėda!» Laimingiausios karjeros kukli pradžia.

Thomas Mix filme „Mr. Logan“ (JAV, 1919 m.).

KINFO archyvo nuotr.

tvirtina, kad Lon Cheney tikra pavardė Eringis, vardas Steponas. Jis esą kilęs iš Panevėžio apskrities, Gustonių kaimo. Šiauliuose ar Panevėžyje jis baigęs penkias gimnazijos klases ir po to išvykęs į Ameriką. Amerikoje jis vedęs keistą gyvenimą. Tas gyvenimas iš pradžių buvęs skurdus ir jam tekę ilgai vargą vargti. Skurdžiai gyvendamas, neturėdamas artimų draugų, nesutikdamas su lietuviais, jis nutautėjęs, pamiršęs gimines ir pažįstamus. Nutautėjimą pagreitinus ir jo žmona, svetimtautė”.

Baltimorėje netgi buvo rasta tikra Lon Cheney-Eringio sesuo – Markauskaitė-Eringytė. Būk velionis artistas rašinėjęs jai laiškus ir dažnai kalbėdavęs apie filmus, kuriuose ji galėjusi jį pamatyti. Poniai Markauskienei į Baltimorę tikrai laiškus rašė jos brolis, jaunas artistas, bet jis buvo ne Lon Cheney, tik keliuose laiškuose yra paminėjęs Lon Chaney.

Apie Lon Chaney ir Lillian Gish tariamą lietuvių prisakė 1931-aisiais iš JAV į Lietuvą grįžęs teatro režisierius Juozas Vaičkus (1885–1935). „Sugrįžus

į Lietuvą, teko girdėti daug įvairių versijų, kad neva garsusis Lon Chaney buvęs lietuvis ar lietuvių kilmės. Teisybės vardan pareiškiu, kad jis ne lietuvis, nors būtų mums didelė garbė turėti jį savo tarpe. ...Taipgi teko nūgirsti, kad Lilian Gish esanti lietuvaitė. Jos biografija tačiau visiškai ką kita sako. Sulig biografijos ji neturinti savynei vieno lietuviško kraujo lašelio. Pustrečių metų laikotarpį gyvendamas Hollywoode, su dideliu nervų įtempimu ieškojau kokio nors lietuvi, bet, deja, neradau, apart vieno ruso iš Lietuvos”, – interviu žurnalui „Kino naujienos” teigė režisierius.

Kaip teigia žinovai, ir pats Vaičkus yra kiek per daug pasigyres. Lietuvoje vaidybinius filmus statyti užsimojęs režisierius save pristatė kaip Hollywoodo ekspertą ir net šiokią tokią žvaigždutę – neva jis Hollywoode pastatė ne vieną filmą ir atliko nemažai vaidmenų, bet šiuos mitus 1933-iaisiais Lietuvos spaudoje paneigė Amerikos lietuvių rašytojas Antanas Tulys (1898–1977).

Parengta pagal Bernardinai.lt

Šalia Lietuvos nacionalinio muziejaus įrenginėjama instaliacija-paroda, skirta J. Lukšos-Daumantui. S. Samsono/LNM nuotraukos

Partizano Daumanto 100-mečiui – instaliacija iš parašiuoto

2021-ieji paskelbti žymaus partizano Juozo Albino Lukšos-Daumanto metais. Šia proga Lietuvos nacionalinis muziejus sukūrė neįprastą instaliaciją – medžių viršūnėse pakibusį desantininko parašiuotą, nuo kurio kabanti paroda primena apie J. Lukšos-Daumanto indėlį partizaninėje kovoje bei pavojingą jo kelionę atgal į okupuotą Lietuvą.

Medžiuose pakibęs parašiuoto kupolas simbolizuoja Juozo Lukšos grįžimą į Lietuvą. Šis partizanas sugebėjo du kartus kirsti geležinę uždangą ir okupacijos sąlygomis sujungti Lietuvą su Vakarų pasauliu. Jo dėka buvo slapta pernešti partizanų dokumentai, o Vakarų pasiekė informacija apie padėtį Lietuvoje. 1950 m. rudenį, pasimokęs Prancūzijos ir JAV žvalgų mokyklose, J. Lukša parašiuotu slapta sugrįžo į Lietuvą tęsti partizaninės kovos, deja, neilgam – išduotas vos po metų mirė”, – pasakojo parodos kuratorė, Lietuvos nacionalinio muziejaus istorikė dr. Aistė Petrauskienė.

J. Lukšos-Daumanto indėlį laisvės kovoje įvertino ir patys partizanai: jis buvo vienintelis partizanas, kuris Lie-

tuvos laisvės kovos sąjūdžio sprendimu apdovanotas Laisvės kovotojo Karžygio vardu dar būdamas gyvas. Toks apdovanojimas iš viso suteiktas tik aštuoniems partizanams.

Meninė instaliacija kartu yra ir paroda: nuo parašiuoto nuleistos istorinės fotografijos pasakoja apie J. Lukšos-Daumanto veiklą Lietuvoje bei užsienyje, o jas lydi asmeninės partizano laišku, dokumentų ir prisiminimų knygos „Partizanai už geležinės uždangos” ištraukos.

„Parodos eksponavimo datos pasirinktos neatsitiktinai: ji atidaryta rugpjūčio 10 dieną, minint J. Lukšos šimtąsias gimimo metines, o uždaryta rugsėjo 4 dieną, kuomet bus praėję lygiai 70 metų nuo šio partizano mirties”, – sakė A. Petrauskienė.

Parodos atidarymą lydės akustinis Aistės Smilgevičiūtės ir grupės „Skylė” koncertas prie Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujojo arsenalo. Su Prancūzijos-Lietuvos asociacijų koordinacine taryba tariamasi dėl galimybės rudenį parodą išvežti į Prancūziją ir tokiu pat pavidalu eksponuoti Paryžiuje.

Lietuvos nacionalinio muziejaus inf.

Medžiuose pakibęs desantininkų parašiuoto kupolas simbolizuoja J. Lukšos grįžimą į Lietuvą.

Turite idėjų? Pasidalinkite!

Kviečiame dalyvauti JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) organizuojamoje „Idėjų mugėje”, kuri vyks 2021 m. rugsėjo 11 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439), Lietuvių Fondo salėje. Tai bus vienas iš kelių JAV LB 70-mečiui skirtų renginių, tą savaitgalį vyksiančių Lemonte. Šio renginio tikslas – suburti draugėn JAV lietuvius ir juos vienijančias organizacijas, susipažinti, pasidalinti idėjomis ir surasti būdus jas įgyvendinti, pasitelkiant bendraminčius bei rėmėjus. Kviečiame pasidalinti netikėčiausiomis, originaliomis, kūrybingomis idėjomis, dalintis patirtimi ir įkvėpti vieniems kitus. „Idėjų mugėje” bus pristatomos idėjos, padėsiančios įtraukti į bendras veiklas kuo daugiau JAV lietuvių, ypač jaunimo.

Idėją prašysime pristatyti žodžiu, stendiniu pranešimu (plakatas) arba filmuota medžiaga (1–2 min.), kur bus pateikiama informacija apie planuojamą ir/arba vykdomą projektą, aptariami idėjos įgyvendinimo būdai ir priemonės, iškeliami tikslai, apibūdinami numatomi rezultatai ir t. t. Jeigu nebus galimybės atvykti į „Idėjų mugę”, galėsite savo idėją pristatyti nuotoliniu būdu.

Siekiant padėti idėjų autoriams įgyvendinti jų idėjas, kviesime tapti idėjų pirkėjais – jais kviečiame tapti ir pavienius asmenis, ir organizacijas ar kompanijas, norinčias ir galinčias prisidėti savo finansais ar žmogiškaisiais ištekliais prie patikusios idėjos įgyvendinimo. Jeigu negalėsite dalyvauti „Idėjų mugėje”, tapti idėjos pirkėju galėsite ir nuotoliniu būdu.

Norint dalyvauti „Idėjų mugėje” reikalinga išankstinė registracija, užsiregistravusiems pateiksime smulkesnę informaciją apie dalyvavimo sąlygas. Daugiau informacijos – el. paštu: informacija@javlb.org

JAV LB inf.

Pasiteirauti tel. 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

OLIMPINĖ MOZAIKA

Atkelta iš 9 psl.

Kvailystė dėl atsisegusios sagos

Neįtikėtina situacija įvyko Tokijo olimpinėse žaidynėse – kulkinio šaudymo šautuvu 50 m atstumu rungtyje, kurioje šaudoma iš trijų padėčių – gulint, klūpant ir stovint – vienas olimpietis sugebėjo sumaišyti taikinius.

Po atrankos varžybų dėl medalių liko kovoti 8 sportininkai. Tarp jų buvo ir ukrainietis 2016 m Rio de Janeiro žaidynių sidabro medalio savininkas Serhijus Kulišas, kuris buvo vienas iš realių pretendentų į medalį – vienu metu jis buvo net antroje vietoje.

Tačiau vyras sugebėjo pirmoje – 10 metrų šaudymo – rungtyje padaryti neįtikėtiną klaidą – jis iššovė į kito sportininko taikinį. „Negaliu paaiškinti, – nusivylęs kalbėjo S. Kulišas. – Šaudant atsisegė mano aprangos viena iš sagų, jaučiau diskomfortą, tačiau laikas ėjo ir besiblaškydamas siekiau

kuo greičiau iššauti. Pasisukinėčiau ir iššoviau, nes apranga tempė mane dešiniu”.

Kaip paaiškėjo, tai buvo svetimtas taikinytis ir taškų už šūvį jis negavo. Be to jis užsidirbo dar ir baudos taškų. „Blogiausia, kad tas šūvis buvo puikus – pataikė į dešimtuką”, – komentavo Ukrainos rinktinės treneris Aleksandras Kaminskis. Šauliai tikina, kad toks atvejis varžybose gali įvykti vienas iš milijono.

Ukrainietis S. Kulišas yra daugkartinis šalies čempionas. Toks šūvis jam kainavo trofėjų – galutinėje finalo įskaityje jis užėmė paskutinę aštuntą vietą, surinkęs 402,2 taško. Čempionu tapo pasaulio rekordą pasiekęs kinas Changhong Zhang, kurio rezultatas yra 466 taškai.

Šiose varžybose kovojo ir lietuvis 34-erių alytiškis Karolis Girulis, galutinėje įskaityje užėmęs 25-ąją poziciją iš 39 sportininkų.

Aukso medalį laimėjo sportininkė be lyties

Nei moteris nei vyras: Quinn pirmajai tokiai pavyko laimėti medalį.

Tokijo olimpiada bus išskirtinai pažymėta žaidynių istorijoje. Kanados futbolo rinktinė olimpiados finale nugalėjo Švedijos futbolininkes, o tada tapo aišku, kad olimpine čempione ar čempionu (!) tapo ir nedvinare sportininkė prisistatanti Quinn. 25-erių kanadietė teigia, kad ji nėra nei vyras, nei moteris. Jos apibūdinimui tiktų rusų kalboje naudojama sąvoka „nekatroji giminė”.

Quinn taps pirma tokia sportininke per visą olimpinių žaidynių istoriją, kuriai pavyko laimėti medalį. Tiesa, manoma, kad tokių atlečių ateityje bus ir daugiau, mat leftistinės idėjos pasaulyje sparčiai plečiasi.

Apie savo lyties tapatybę Quinn prabilo tik pastaraisiais metais, iki tol šią paslaptį sportininkė kruopščiai slėpė. Įdomu, kad tai bus jau antrasis atletės olimpinis medalis. Rio de Janeiro olimpiadoje su Kanados rinktinė ji laimėjo bronzą, tačiau tuomet ji laimė save moterimi.

„Man sunku apie tai kalbėti pasauliui. Vis dėlto visi, kurie mane pažįsta, supranta, kad aš esu neapibrėžtos lyties asmuo. Buvo tik laiko klausimas, kada apie tai pranešiu pasauliui. Dabar apie tai kalbėsiu dar garsiau, tai darysiu likusį savo gyvenimą”, – teigė Quinn.

Kanadietė teigė, kad sporte translyčiai asmenys yra diskriminuojami, o to neturėtų būti. Olimpiadoje translyčiams asmenims leista dalyvauti nuo 2015 m.

Kambariuose ir lėktuve – tikras košmaras

Australijos regbio septynetų rinktinė kartu su futbolo komanda „Japan Airlines” lėktuve, kuriuo buvo skrendama iš Tokijo olimpiados, „užkūrė” vakarėlį, apie kurį netyla kalbos ne tik Japonijoje, bet ir Australijoje.

Oro bendrovė pateikė oficialų skundą, skirtą Australijos olimpiniam komitetui. Jame teigiama, kad Australijos rinktinės nariai lėktuve be paliovos vartojo alkoholį, laidė nemalonus juokelius, neklausė įgulos pastabų ir trukdė kitiems kelionės dalyviams. Skrydis į Sydneį

truko net 10 val.

Maža to, regbio rinktinės nariai dar Tokijo olimpiniam kaimelyje sugebėjo pridaryti bėdų. Anksti iš regbio septyneto kovų pasitraukę australai savo vizitą Japonijoje nusprendė užbaigti su trenksmu. „Viešbučio kambariai atrodė kaip po karo”, – rašo Australijos spauda.

Regbio rinktinė Tokijuje didelių kalnų nenuvertė, jie iškovojo vieną pergalę prieš Pietų Korėjos rinktinę, o atkrinamųjų stadijoje 0:19 nusileido čempionais tapusiems Figi atstovams bei taip baigė pasirodymą žaidynėse.

Akibrokštas ant apdovanojimų pakylės

Tokijo olimpinėse žaidynėse netrūko įvairių kuriozų. Ukrainos dailiojo plaukimo atstovės per apdovanojimų ceremoniją buvo pavadintos Rusijos sportininkėmis, už šią klaidą organizatoriai žaibiškai atsiprašė.

Ukrainietės Marta Fiedina ir Anastasija Savčuk iškovojo bronzos medalius sinchroninio plaukimo varžybose, tačiau per garsiakalbį prancūziškai buvo pranešta,

kad jos – Rusijos olimpinio komiteto atstovės. Organizatoriai atsiprašinėjo ir teigė, kad tai buvo „techninė klaida”.

Rusės Svetlana Romašina ir Svetlana Kolesničenka šioje rungtyje užlipo ant aukščiausio apdovanojimų laiptelio, tad galbūt tai galėjo suklaidinti pranešėjus. Olimpiadoje nugalėtojai skelbiami japonų, anglų ir prancūzų kalbomis.

Įtampa tarp Ukrainos ir Rusijos vyrauja nuo 2014–2015 m., kuomet Rusija aneksavo Krymą.

Olimpinis čempionas nustebino net viską mačiusius

Thomas Daley – olimpinis čempionas, nacionalinis Jungtinės Karalystės (JK) lobs, LGBT simbolis, bet ir nesulaikomas mezgėjas. Tokijo olimpinėse žaidynėse aukšą šuolių į vandenį rungtyje nuskynęs T. Daley pritraukė olimpietų žaidynių žiūrovų dėmesį. Rytinėje programoje sportininkas iš tribūnų stebėjo moterų šuolių į vandenį nuo 3 m trampolino finalą.

Transliacijos režisieriai „pagavo” sportininką užsiimant ne itin tradicine veikla. Centriniam ekrane pasirodęs T. Daley dėvėjo apsauginę veido kaukę, JK marškinėlius ir naudodamas purpurinę vilną bei virbalus finalo metu užsiėmė mezgimu. „Čia yra T. Daley ir jis išsitraukė savo virbalus”, – tiesioginiame BBC eteryje kalbėjo komentatorė Katherine Downes.

„Kaip manai, ką jis ten mezga? Įdomu, kam jis skirs šį mezginį...”, – buvo samprotaujama. Mežginys priminė kepurėlę, kuri gali būti skirta sportininko mažajam sūnui Robbie, nors T. Daley viešai savo mežginio nekomentavo.

Olimpiadoje jis kartu su Matty Lee iškovojo olimpinį aukso medalį sinchronizuotoje 10 m nardymo rungtyje. Britas savo netradicinę veiklą mežgant vadina „slaptuoju ginklu”.

Kiek anksčiau jis pademonstravo numegztą maišelį, kuris buvo skirtas apsaugoti iškovotą aukso medalį nuo subraižymų.

„Vienintelis dalykas, kuris leidžia man išlikti sveiko prote, yra mano meilė mezgimui, nėrimui bei siuvinėjimui”, – savo daugiau nei 100 tūkst. sekėjų turinčioje specialioje mežginių „Instagram” paskyroje rašė sportininkas.

Tokijuje sportininkams dvasinę pusiausvyrą išlaikyti padėjo jų „slaptieji ginklai”. Olimpinis čempionas T. Daley stebino visus savo netradicine veikla – mezgimu.

MANO VIRTUVĖ

Daržovės kitaip

Žaliasis sūrio paštetas

Reikės:

60 g (2 oz) sviesto
1 ryšulėlio smulkiai supjaustytų svogūnų laiškų
60 ml sauso baltojo vyno
125 g (4,4 oz) sūrio su mėlynaisiais pelėsiais
2 šaukštų smulkiai supjaustytų petražolių
šviežiai maltų juodųjų pipirų

Puodelyje ištirpinti sviestą ir pakepinti susmulkintus svogūnų laiškus, kol suminkštės. Supilti vyną ir kaitinti ant silpnos kaitros apie 3 minutes. Sudėti likusius produktus ir gerai išmaišyti. Sutrinti viską elektriniu trintuvu.

Masę paskirstyti į atskirus indelius ir palaikyti šaldytuve 2 valandas.

Pateikti su duonos skrebučiais, papuošus pelėsinio sūrio trupiniais.

Keptas morkų kremas

Reikės:

400 g (14 oz) šviežių morkų
1 šaukšto sviesto
75 ml daržovių sultinio
1 šaukšto nutarkuotų citrinos žievelių
1 šaukšto citrinų sulčių

50 g (1,7 oz) grietinės
20 g (0,7) tarkuoto parmezano
2 kiaušinių
1 šaukštelio šviežių čiobrelių lapelių
druskos, pipirų, maltos aitrios paprikos

Morkas nuplauti, nuskusti, supjaustyti kubeliais ir trumpai apkepti svieste. Tada supilti sultinį, pakaitinti iki virimo, sumažinti kaitrą ir pavirti apie 15 min., kol morkos suminkštės.

Orkaitę iš anksto įkaitinti iki 175 C (350 F).

Morkas sutrinti elektriniu trintuvu kartu su citrinų žievele ir grietine.

Išplaktus kiaušinių trynius įmaišyti į morkų tyrę, pagardinti druska, pipirais, paprika, įberti parmezaną ir čiobreliais.

Kiaušinių baltymus išplakti iki standumo ir atsargiai įmaišyti į masę.

Kremą supilstyti į keramines kepimo formas, išteptas sviestu.

Indelius statyti į didesnę formą su aukštesniais kraštais, pripilti į formą vandens tiek, kad iki pusės apsemtų formas su morkų kremu. Kepti orkaitėje 45 min.

Kremą pateikti šiltą, pabarstytą tarkuotu parmerzanu ir šviežiais čiobrelių lapeliais.

Jūsų Indrė

Baltimorės lietuvių muziejus.

Baltimorės lietuvių namų archyvo nuotraukos

Baltimorėje – lietuvių sauganti sala

Atkelta iš 11 psl.

Okupacijos metais palaikė lietuvių

H. Gaidis didžiuojasi per daugybę metų sukauptą eksponatų gausą ir pabrėžia, jog sovietų okupacijos metais muziejus atliko svarbią lietuvių išsaugojimo misiją.

„Muziejaus misija buvo išlaikyti gyva viską, kas susiję su Lietuva ir lietuviams sovietų okupacijos metais. Man patinka apie mūsų muziejų galvoti kaip apie vienintelį šviesos šaltinį, liepsną, kuri palaikė Lietuvą gyvą Baltimorėje įsikūrusių Amerikos lietuvių širdyse.

Mes taip pat didžiuojamės rengtais festivaliais ir mūsų keliaujančiu muziejumi, kai dalį turimų eksponatų demonstruodavome kituose miestuose. Pavyzdžiui, savo asmeninės kolekcijos dalį esu vežęs nuo Washingtono iki New England, nuo New Yorko iki Čikagos. Taip pat jos buvo eksponuojamos Balzeco lietuvių kultūros muziejuje, Lituanistikos tyrimo ir studijų centre”, – vardija muziejaus direktorius.

Dėl kilusios COVID-19 pandemijos muziejus, kaip ir kitos lietuvių namų erdvės, negali veikti kaip įprastai. Vis dėlto H. Gaidis pabrėžia, jog Baltimorės lietuvių namai buvo ir tebėra tautiečių suburianti vieta jau daugybę metų, nors lietuvių JAV dabar gerokai labiau išsibarstę.

„Gaila, bet tikrai aktyvi bendruomenės dalis, kurios skaičius iki Antrojo pasaulinio karo siekė apie 10–15 tūkst., iš esmės persikėlė kitur. Prieš koronavirusą 3 kartus per mėnesį organizuojamas vakarienes penktadieniais susirinkdavo 25–30 žmonių. <...> Šiandien, tikriausiai, turime kelis šimtus ištisus atsivadusių lietuvių bendruomenės Baltimorėje narių, bet per mūsų šventes susirenka ir apie 3–5 tūkst., priklausomai nuo oro sąlygų ir laisvadienių.

Paprastai mūsų šventės vykdo Motinos dienos savaitgalį, kartą per ketvirtį vykdavo koks nors specialus renginys – šokiai, folkloro vakarai, Lietuvos valstybinių švenčių paminėjimas. Dažniausiai jie būdavo organizuojami penktadienį ar šeštadienį, kad susirinktų bent keli šimtai žmonių. Pastaruosius 4 metus Baltimorės lietuvių namuose vyko ir Pavasarinis lietuvių festivalis”, – vardija H. Gaidis.

Jis viliasi, kad nors ir besikeičianti bendruomenė ir Baltimorės lietuvių namai gyvuos toliau. „Kaip ir praeityje, naujosios kartos imigrantai nori, kad vaikai žinotų apie jų paveldą. Matome, kad nemažai naujų žmonių papildė mūsų gretas, todėl yra vilties, kad bendruomenė gyvuos dar bent vieną ar kelias kartas”, – mintimis dalijasi JAV lietuvis.

Parengta pagal LRT.lt

Biblioteka, kuri yra sukaupta Baltimorės lietuvių namuose.

10% BONUS - 7.3% AVG GAIN
Uncapped Accumulation – NO FEES
Global Coverage – Lifetime Income

safeIRAsolutions.com
No risk consultation by phone - in office - or home.

IT'S RETIREMENT ELEVATED - Rob Pastore - 219-712-0488

Withdrawal charges, bonus recovery & market value adjustment may apply to withdrawals made during the withdrawal charge period. This is a product of the insurance industry and not guaranteed by any bank, nor insured by FDIC or NCUA/ NCUSIF. Not a deposit. Not insured by a federal government agency. Restrictions apply. May only be offered by a licensed insurance agent.

CHIRURGAJ

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

MOTINĖLĖ ŽĄSIS SVEIKINA JUS!

Mažų ir didelių laukia Los Angeles, CA gyvenanti ilgametė mokytoja Dan-guolė Varnienė, pasivadinsi Motinėle žąsimi. Ji papasakos įdomių lietuviškų pasakų, pamokys lietuviškų dainelių, supažindins su kalendorinėmis šventėmis, šalia pateikdama jų paaiškinimą anglų kalba. Vaikai turės ga-limybę ne tik susipažinti su lietuvių tautosaka, papročiais, bet ir plėsti savo žodyną. Tai puiki pagalba tėveliams ir seneliams, auginantiems savo ma-žuosius ne Lietuvoje.

Susidomėjusius prašome kreiptis el. paštu: spindulys@aol.com

Čia galite rasti filmuotos medžiagos: SPINDULYS.COM

<https://www.youtube.com/channel/UCewyPbmk7EQ7WN-ZV9wkhRw>

Alvidas Pakarklis, gyvenantis **North Riverside, IL**, dar metams pratęsė laikraščio **„garbės prenumeratą“**. Nuoširdi padėka už spausdinto žodžio išsaugojimą išėivijoje.

„Draugo“ laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti aukojo:

- 200 dol.** Jurgis A. Balčiūnas, Sharon, MA.
- 100 dol.** Grasilda Petkus, La Grange Park, IL.
- 50 dol.** Edward Austras, Melrose, MA; Narimantas Udrys, Farmington Hills, MI; Austė M. Vygantas, Winnetka, IL; Regina Šilgalis, Willoughby, OH.

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų dosnią paramą.

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank**, 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com
Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

www.draugas.org

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

www.taupaboston.com (617) 269-1450
Membership open to Lithuanians in the U.S.A.
All deposits insured to \$250,000 by NCUA

GET YOUR TAUPA MASTERCARD

- 9.96% rate
- Reward points
- No expiration dates
- No annual fee
- Free balance transfer
- 0% interest for 3 months

GET YOUR AMBER CARD

Get the power to manage your money and make purchases anytime with our TAUPA AMBER debit card.

With free ATM access at all NYCE, Plus and Pulse locations and MasterCard purchasing convenience, our cards put financial control in your fingertips.

Products and Services
Savings † Checking Accounts
CD's † Loans
Credit Cards (MasterCard)
International Wires † Notary

Debit Card

- Free online banking
- Free bill pay
- Reward points
- No annual fee

NCUA Your savings federally insured to at least \$250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai
Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užteiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlfing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS • 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 •
tel: 773-585-9500 • www.draugofondas.org

Pasidalinkite nuomone facebook.
www.facebook.com/draugolaikrastis